

БОМБЕЗНО

БОМБЕЗНО

БОМБЕЗНО

ІНСТРУКТИВНО- МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

КИЇВ
2019

Питюр О. П., Хворостяний І. Г.

«БомбеЗНО»: інструктивно-методичні матеріали / О. В. Питюр, І. Г. Хворостяний. — Київ, 2019.

Видання є результатом партнерської програми Міністерства освіти і науки України, Громадської спілки «Освіторія», ініціативи Громадської організації Global Office, Фінського проекту підтримки шкільної реформи в Україні та Європейського Союзу.

ЗМІСТ

Передмова	
Програма табору. Загальні рекомендації	
Рекомендації з вивчення окремих розділів програми ЗНО	
Фонетика й орфоепія	
Орфографія	
Лексика та фразеологія	
Морфологія	
Синтаксис	
Українська література	
Узагальнення та систематизація	

ПЕРЕДМОВА

«БомбеЗНО» — проект для вчителів української мови та літератури, створений спільно з Міністерством освіти і науки України, ГО Глобал Офіс та *Освіторією* за сприяння Фінського проекту підтримки шкільної реформи в Україні та Європейським Союзом.

«БомбеЗНО» — це проект інтенсивної підготовки до ЗНО в прикордонних містечках і селищах Закарпатської та Чернівецької областей.

Ідея проекту — допомогти дітям з угорсько- і румуномовних родин повірити в те, що ЗНО з української мови та літератури — не такий страшний звір, яким його малюють, і що до нього можна підготуватися весело та пізнавально, легко подолавши пороговий бал!

Тренери проекту й (за сумісництвом 😊) автори-упорядники цих інструктивно-методичних матеріалів щиро вдячні неймовірній команді, яка впродовж 4—6 березня 2019 року в режимі нон-стоп креативила, упрівала, вірила й любила, розробляла, апробувала, сперечалася і ділилася — була єдиною родиною! Отже, дякуємо...

...Оленці Северенчук, Зої Литвин, Любові Залюбовській, Маші Назаровій, Оксані Нечипоренко, Андрієві Панченкову, Лілії Гриневич, Наталі Мосейчук, Катерині Гольцберг, Юлії Макарчук-Борісовій, Анастасії Євдокимовій, Валентині Хоменко, Світлані Ройз...

...Багнян Інні, Бідзілі Таміллі, Біров Зіті, Бойко Наталії, Бочок Світлані, Браташ Олесі, Бутурлим Тетяні, Варгас Олені, Вінтонів Оксані, Владіян Анні, Волох Тетяні, Гайду Мар'яні, Голош Катерині, Гречаній Ірині, Гунько Людмилі, Джемі Ользі, Іжак Єві, Ілюк Отілії, Ковтонюк Наталії, Костиній Анастасії, Лук'янчук Ользі, Мельниковій Діані, Мотреску Аліні, Набок-Бабенко Юлії, Олар Маріані, Пазюк Наталії, Палош Наталії, Прескурій Ользі, Пройдакову Артурові, Романків Юлі, Руснак Світлані, Сагайдак Тетяні, Тарасенко Олені, Твердохліб Роксолані, Ткачуку Тарасові, Уйфалуші Ірині, Фолошні Аліні, Фонарюк Тетяні, Хоменко Марії, Черевченко Світлані, Чобані Вікторії, Чонці Олені, Юрик Ларисі, Якимець Оксані.

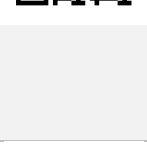
Щиро –
Ольга Питюр,
Ігор Хворостяний

ПРОГРАМА ТАБОРУ. ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

<i>Орієнтовний час</i>	<i>Зміст діяльності</i>
25 березня	
9:00—9:30	Ранкова руханка (наголоси, правопис, автори — твори — жанри тощо).
9:30—10:15	Орфографія.
10:30—11:30	<i>Резерв для мотиваційних спікерів (див. Примітку 1).</i>
11:30—12:15	Синтаксис.
12:30—13:00	Фонетика.
13:00—14:00	Обід.
14:00—14:45	Лексика, фразеологія.
15:00—16:00	<i>Резерв для мотиваційних спікерів (див. Примітку 1).</i>
16:00—17:00	Власне висловлення.
26 березня	
9:00—9:30	Ранкова руханка (наголоси, правопис, автори — твори — жанри тощо).
9:30—10:30	<i>Резерв для мотиваційних спікерів (див. Примітку 1).</i>
10:30—11:15	Морфологія.
11:30—12:15	Література.
12:30—13:00	Фонетика.
13:00—14:00	Обід.
14:00—14:45	Синтаксис.
15:00—16:00	<i>Резерв для мотиваційних спікерів (див. Примітку 1).</i>
16:00—16:30	Власне висловлення.
16:30—17:00	Лексика, фразеологія.
Примітка 1. Потрібно враховувати 2 щоденних години мотиваційних зустрічей зі спікерами (кількість часу на інші активності, відповідно, моделюється залежно від виступів).	
Примітка 2. Кожен день у таборі може бути тематичним (наприклад, <i>театр, музика, кіно, талант-шоу</i> тощо). Структура занять і завдання блоків коригуються темою дня.	
Примітка 3. Бажано так організувати діяльність у таборі, щоб його учасники не залишалися без ментора (якщо один готує активності, інший — із дітьми).	

<i>Орієнтовний час</i>	<i>Зміст діяльності</i>
27 березня	
9:00—9:30	Ранкова руханка (наголоси, правопис, автори — твори — жанри тощо).
9:30—10:15	Орфографія.
10:30—11:30	<i>Резерв для мотиваційних спікерів (див. Примітку 1).</i>
11:30—12:15	Морфологія.
12:30—13:00	Лексика, фразеологія.
13:00—14:00	Обід.
14:00—14:45	Синтаксис.
15:00—16:0	<i>Резерв для мотиваційних спікерів (див. Примітку 1).</i>
16:00—17:00	Власне висловлення.
28 березня	
9:00—9:30	Ранкова руханка (наголоси, правопис, автори — твори — жанри тощо).
9:30—10:15	Орфографія.
10:30—11:30	<i>Резерв для мотиваційних спікерів (див. Примітку 1).</i>
11:30—12:15	Синтаксис.
12:30—13:00	Морфологія.
13:00—14:00	Обід.
14:00—15:00	<i>Резерв для мотиваційних спікерів (див. Примітку 1).</i>
15:00—15:45	Література.
16:00—17:00	Власне висловлення.
Примітка 1. Потрібно враховувати 2 щоденних години мотиваційних зустрічей зі спікерами (кількість часу на інші активності, відповідно, моделюється залежно від виступів).	
Примітка 2. Кожен день у таборі може бути тематичним (наприклад, <i>театр, музика, кіно, талант-шоу</i> тощо). Структура занять і завдання блоків коригуються темою дня.	
Примітка 3. Бажано так організувати діяльність у таборі, щоб його учасники не залишалися без ментора (якщо один готує активності, інший — із дітьми).	

Під час роботи варто поєднувати форми роботи в *offline* форматі (посібники та роздаткові матеріали), а також активно використовувати *online* ресурси разом із активними покликаннями:

Назва ресурсу	Покликання	QR -код	Особливості використання
Лайфхаки із української мови від EdEra	https://bit.ly/2TGcG3Q		Безкоштовно, потребує реєстрації на сайті.
Ігрова платформа	https://ilearn.org.ua/		Безкоштовно, потребує реєстрації на сайті (можна через соцмережі, зокрема Facebook).
Тренажер із правопису української мови	https://webpen.com.ua/		Безкоштовно, не потребує реєстрації.
LearningApps	https://learningapps.org/		Безкоштовно, потребує реєстрації на сайті, доступний широкий пошук за ключовими словами.
Мова – ДНК нації	https://ukr-mova.in.ua/		Безкоштовно, потребує реєстрації на сайті, доступний широкий пошук; Увага! Якщо учасник дуже часто помиляється, то доступ до вправ може бути обмежений через недостатню кількість «смаколиків».
Classtime	https://www.classtime.com/uk/		Безкоштовно (є окремі платні функції), потребує реєстрації на сайті (для того, хто створює завдання), для тих, хто проходить тест – доступ за кодом; доступний широкий пошук; учитель може онлайн одразу відстежувати відповіді.
Kahoot	https://kahoot.com/b/		Безкоштовно (є окремі платні функції), потребує реєстрації на сайті (для того, хто створює завдання), для тих, хто проходить тест – доступ за кодом; доступний широкий пошук; учитель може онлайн одразу відстежувати відповіді.
Генератор мемів	http://risovach.ru/generator/no-ya-zhe 4248		Безкоштовно.
Генератор QR-кодів*	http://qrcoder.ru/		Безкоштовно, але необхідно попередньо встановити відповідну програму на телефон або планшет. Увага! Ви можете використовувати QR-код в online форматі, зокрема коли кодуєте покликання на сайті, або в offline форматі, коли кодуєте слово, запитання, текст.

Зверніть, будь ласка, увагу на додаткові можливості ресурсу QR-кодів. Замість того, щоб роздруковувати окремі завдання, ви можете закодовувати їх за допомогою QR-коду. Ось такий вигляд може мати завдання ЗНО 2018 року для розбору:

Щоб не набирати повсякчас завдання, можна копіювати їх із сайту Освіта UA, де є завдання всіх ЗНО попередніх років. Їх можна наклеїти на парти або інші частини приміщення впродовж усього часу, коли буде проходити навчання.

Увага! QR-коди не варто дуже зменшувати, адже пристрій не зможе прочитати код.

Перелік та опис ігор, які можна використати під час щоденних ранкових руханок або в процесі навчальних занять*

(відеопояснення окремих ігор можна знайти на Google-диску в папці «Ігри»)

1. Гра на знайомство

Look Up– Look Down

1. Гравці стають у коло, плечем до плеча.
2. Учитель пояснює правила: є дві команди: Look Down (усі нахиляють голову вниз) і Look Up (голова у звичному положенні, погляд спрямовуємо в очі будь-якого учасника команди. За цією командою гравці обирають одного гравця в колі, якому дивитимуться у очі).
3. Якщо два учасники зустрілися поглядом і встановили зоровий контакт, то вони виходять у центр кола, називають імена й або обнімаються, або можуть дати одне одному «п'ять»*. Після привітання знову повертаються на свої місця в колі. Керівник знову дає команду «Look Down», потім «Look Up» – учасники шукають одне одного поглядом, устанавлюють зоровий контакт – вітаються / обнімаються /дають «п'ять» – і повертаються на свої місця.

Так можна продовжувати декілька разів.

*можна придумати інші дії, якщо вітання у формі обнімання чи «дай п'ять» не викликає схвалення в учасників. Наприклад, після встановлення зорового контакту можна назвати свої імена та помінятися з учасником місцями в колі, разом підстрибнути, зробити якісь рухи. Також разом із учнями можна вигадати українські відповідники до англійських команд.

2. Рухлива вправа на активізацію роботи мозку, яку можна застосовувати під час вивчення будь-якої теми

Bobsleigh (Бобслей)

1. Гравці об'єднуються в команди по четверо.
2. Кожна команда стає колоною один за одним – так утворюємо імітацію саней для бобслею.
3. Ведучий оголошує правила – інструкції: за командою «SWITCH*» – перший і останній гравець в колоні міняються місцями. За командою «CHANGE*» – перший гравець у колоні стає за спиною останнього. За командою «ROTATE*» – уся колона розвертається на 180 градусів.
4. Після того, як усі команди дали знак, що вони готові, ведучий починає оголошувати команди в будь-якому порядку (можна повторювати одну команду двічі).
5. Темп виконання команд поступово збільшується.
6. Мета «бобслеїстів» – швидко й правильно виконувати команди.

*назви команд «SWITCH», «CHANGE», «ROTATE» можуть бути змінені учителем. Наприклад, під час вивчення морфології команди можуть бути такими: «Дієслово», «Прислівник», «Займенник» або Залізник – Гонти – Гайдамаки й ін.

3. Рухлива гра, яку можна пристосувати для запам'ятовування малюнків за змістом художніх творів

ALGAMATA

1. Ведучий розкладає в центрі на стільці або столі малюнки за епізодами творів (або відомі скульптури...).
2. Малюнки розглядають учасники і запам'ятовують один або декілька так, щоб потім за командою відтворити це зображення самостійно.
3. Після того, як малюнки розглянули, ведучий стає в центрі кімнати із заплющеними очима. Починає вголос рахувати як мінімум до 10 і довше (за бажанням).
4. Поки ведучий рахує, усі гравці за його спиною розбігаються. Учасники не знають, коли ведучий припинить відлік.
5. Ведучий, дорахувавши до бажаного числа, зупиняє підрахунок, розплющує очі та голосно вигукує: **«ALGAMATA!»** (переклад. «статуя»).
6. Усі гравці мають «заморозитися» у вигляді зображення, побаченого на малюнку. Гравці можуть використовувати підручні матеріали для більшої схожості.
7. Ведучий обходить гравців, може спробувати розсмішити, перевірити «міцність статуї», щось прокоментувати словами, спробувати вгадати, у якому образі застиг учасник, і торкається того, хто розсміявся або заворушився.
8. Так обирається наступний ведучий і гра продовжується (другий раз роздивлятися малюнки не варто).
9. До гри або після гри (залежно від підготовки аудиторії) учитель і діти коментують зображення та пояснюють, які образи зображені, із якого твору, хто автор, називають жанр і тему.

Перелік малюнків для гри:

Завершальна гра-рефлексія

1. Усі гравці сідають у коло і заплющують очі.
2. Умикають легку інструментальну музику.
3. Ведучий говорить кілька слів про заняття й далі: «Зараз я оберу кількох людей із вас, відчутно торкаючись вашого плеча. Якщо це будете ви, то розплющіть очі, встаньте і йдіть за спинами учасників у напрямку годинникової стрілки.
4. Ведучий звертається до гравців, які ідуть по колу за спинами інших учасників: «Зараз, будь ласка, відчутно та м'яко торкніться плеча тих людей, із якими ви познайомилися на занятті. Продовжуючи йти колом, гравці торкаються людей за названим критерієм. Ті, до кого торкнулися цього разу, не встають, а продовжують сидіти із заплющеними очима.
5. Ведучий дає наступну команду: «Тепер торкніться плеча тих, хто змусив вас посміхнутися... або з ким би ви хотіли познайомитися ближче...». Учасники, які сидять у колі, продовжують сидіти із заплющеними очима і рефлексують, чи торкнулися до них, на якому запитанні це відбулося і т. д.
6. Після 4–5 запитань ведучий завершує рефлексію і запитує про відчуття учасників.

РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ОКРЕМИХ РОЗДІЛІВ ПРОГРАМИ ЗНО

ФОНЕТИКА Й ОРФОЕПІЯ

Розподіл завдань і правил із теми «Фонетика й орфоепія» у 2016–2018 рр.

ЗНО	Кількість завдань	Правила
2019 (пробне)	2	Наголос. Звукове значення букв у словах.
2018	2	Звукове значення букв у словах. Наголос.
2017	2	Співвідношення звуків і букв (кількість). Наголос.
2016	2	Чергування голосних звуків. Звукове значення букв у словах.

Орієнтовна кількість годин на вивчення теми – 2.

Рекомендуємо щодня приділяти увагу вивченню акцентуаційних норм (наголошування).

Варто зосередитися на вивченні основних правил і розглядати їх у такій послідовності:

1. Співвідношення звуків і букв, класифікація звуків.
2. Різниця між звуковим і буквеним позначеннями.
3. Асиміляція голосних.
4. Асиміляція приголосних.
5. Чергування голосних і приголосних.
6. Наголос.

Рекомендуємо таку послідовність дій під час опрацювання правил:

1. Розгляд завдання на певне правило з тестів попередніх років.
2. Перегляд відеорозбору завдання онлайн (доступно наприкінці відео на ресурсі EdEra (курс «Лайфхаки з української мови»).
3. Виконання вправ у посібнику «Українська мова. Лайфхаки».
4. Щодня упродовж 4-х днів рекомендуємо розглядати до 3-х орфограм, так, щоб у фінальний день можна було ще раз повторити усі види орфограм.
5. Увага! Послідовність вивчення орфограм і методи роботи із дітьми можуть бути змінені або розширені на розсуд учителя відповідно до особливостей групи (рівня володіння українською мовою), ступеня підготовки групи чи окремих учнів.

Рекомендації до вивчення кожної з тем розділу

Назва теми	Ресурси	Матеріали	Результат
Співвідношення звуків і букв, класифікація звуків	Загальне покликання для основних правил запропоновано на стіні Padlet https://padlet.com/igor_khvorostiany/nmd64itucd7u 	Посібник «Українська мова. Лайфхаки», ст. 13–14. Увага! Просимо опрацювати впр. 3 на ст. 24 – алгоритм вирішення завдання на співвідношення звуків і букв.	1. Заповнення «Карти пам'яті» на с. 33 посібника «Українська мова. Лайфхаки» або створення власної мнемонічної картки для класифікації звуків і співвідношення звуків/букв. 2. Розв'язання типових тестів у форматі ЗНО.
Різниця між звуковим і буквеним позначеннями	Пояснення теоретичного матеріалу та приклади виконання типових завдань: https://www.youtube.com/watch?v=E1vf1Q8xObc 	Посібник «Українська мова. Лайфхаки», ст. 13–14. Увага! Просимо опрацювати впр. 2 на ст. 23 – алгоритм вирішення завдання на різницю між звуковим і буквеним позначеннями.	1. Заповнення «Карти пам'яті» на с. 33 посібника «Українська мова. Лайфхаки» або створення власної мнемонічної картки. 2. Розв'язання типових тестів у форматі ЗНО.
Асиміляція	Пояснення теоретичного матеріалу та приклади виконання типових завдань: https://www.youtube.com/watch?v=E1vf1Q8xObc 	Посібник «Українська мова. Лайфхаки», ст. 15–16.	1. Заповнення «Карти пам'яті» на с. 34 посібника «Українська мова. Лайфхаки» або створення власної мнемонічної картки. 2. Розв'язання типових тестів у форматі ЗНО.
Чергування	Голосні: https://www.youtube.com/watch?v=Yfrv7dmjqEY 	Посібник «Українська мова. Лайфхаки», ст. 19.	1. Заповнення «Карти пам'яті» на с. 34 посібника «Українська мова. Лайфхаки» або створення власної мнемонічної картки. 2. Розв'язання типових тестів у форматі ЗНО.

	Приголосні: https://www.youtube.com/watch?v=wb9Kt2qX2JY 		
Наголос	Пісня (реп) учня для запам'ятовування наголосів: https://www.youtube.com/watch?v=ve2oACLBiAw 	Посібник «Українська мова. Лайфхаки», ст. 21–22; додаток (див. нижче – офіційний список наголосів із програми ЗНО на 2020 рік.	1. Створення мнемонічних карток із наголосами (приклади див. нижче). 2. Ряд ігрових діяльностей під час розминок на запам'ятовування нормативних наголосів (закономірності наголошування як «імена» людей, повторення закономірностей-імен – як було під час тренінгів). 3. Створення браслетів із наголосами / стін наголосів / хмарин тегів тощо.

Узагальнення та закріплення навчального матеріалу із розділу «Фонетика. Орфоепія» рекомендуємо виконати за допомогою таких ресурсів:

1. Посібник «Лайфхаки із української мови» ст. 29–32 (2 варіанти).
2. Співати та пояснювати закономірності наголошування на основі пісні.
3. Рекомендуємо для повторення, особливо в останній день, активно використовувати платформи *Kahoot*, *Classtime*.

Узагальнення. Перелік QR-кодів (фонетика)

Типове завдання ЗНО.

На третій склад падає наголос у слові

- А кропива
- Б периметр
- В підощва
- Г однаковий

Наголос. лАте чи латЕ? Експрес-урок з української мови від програми "Сніданок з 1+1"

Наголос. ФенОмен чи феномЕн. Експрес-урок з української мови від програми "Сніданок з 1+1"

Типове завдання ЗНО.

Однакова кількість звуків і букв у кожному слові рядка

- А тьохкає, колючий, творіння
- Б віщунка, йоржик, беззоряний
- В прощає, паляниця, обов'язковість
- Г пробудження, ящик, тріщить
- Д господина, кузня, їдальня

Типове завдання ЗНО.

Звук [г] треба вимовляти в обох словах рядка (дивись відеопояснення від компанії ZNOUA)

- Б за..ратований, нама..атися
- В ..удзичок, перемо..ти
- Г а..русовий, домо..тися
- Д погратися, ..атунок

Типове завдання ЗНО

(дивись відеопояснення від компанії ZNOUA).

Чергування голосних відбувається в усіх наведених прикладах, ОКРІМ

- А ч..рний – ч..рнець
- Б ш..сть – ш...сти
- В ж..них- ж..натий
- Г бдж..ла – бдж...ляр

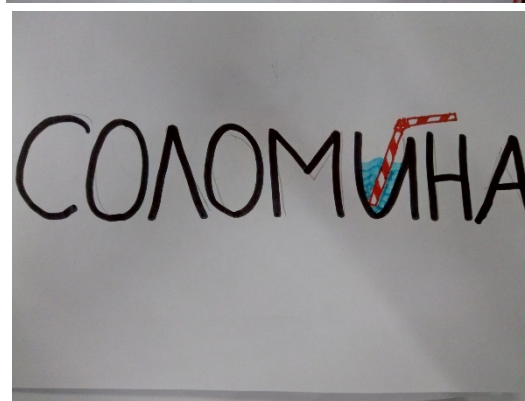
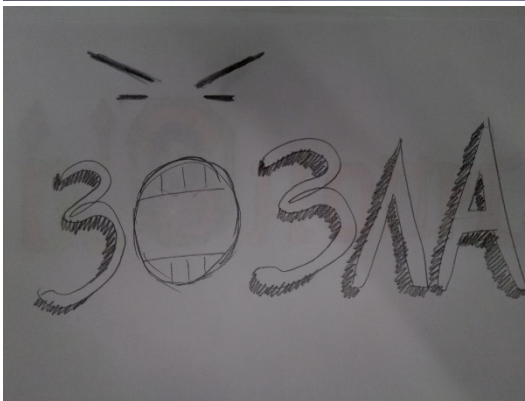
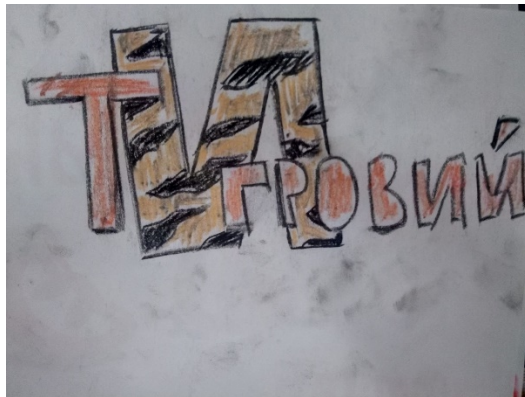
Типове завдання ЗНО.

Підкреслена буква позначає один і той же звук у кожному слові рядка (дивись відеопояснення від компанії ZNOUA)

- А засвітити, зломити, зчищати
- Б садочок, футболіст, дивина
- В коротший, витратити, позаторік
- Г царювати, цимбаліст, цікавий
- Д анекдот, покрівля, кряяти

Приклади мнемонічних карток для запам'ятовування наголосів

Додаток. Перелік слів із нормативним наголосом*

А

агронОмія
алфАвІт
Аркушик
асиметрІя

Б

багаторазОвий
безпринцІпний
бЕшкет
блАговіст
близькІЙ
болотИстий
борОдавка
босОніж
боЯзнь
бурштинОвий
бюлетЕнь

В

вАги (у множині)
вантажІвка
веснЯний
вІгода (користь)
вигОда (зручність)
видАння
визвОльний
вимОга
вІпадок
вирАзний
вІсіти
вІтрата
вишІваний
відвезтИ
відвестИ
вІдгомін
віднестИ
вІдомість (список)
відОмість (повідомлення,
дані, популярність)
вІрші
віршовІЙ
вітчІм

Г

гАльма (множина, Н. в.)
глядАч
горошІна
граблІ
гуртОжиток

Д

данІна
дАно
децимЕтр
дЕщиця
де-Юре
джерелО
дИвлячись
дичАвіти
діалОг
добовІЙ
добУток
довезтИ
довестИ
довІдник
дОгмат
донестИ
дОнька
дочкА
дрОва

Е

експЕрт
Є
єретИк

Ж

жалюзІ

З

завдАння
завезтИ
завестИ
зАвждИ
завчасУ
зАгадка
заіржАвілий
заіржАвіти
закінчИти
зАкладка (у книзі)
зАкрутка
залишИти
замІжня
занестИ
зАпонка
заробІток
зАставка
зАстібка
застОпорити
звІсока

здАлека
зібрАння
зобразИти
зОзла
зрАння
зрУчний
зубОжіння

І

індУстрія

К

кАмбала
каталОг
квартАл
кИшка
кіломЕтр
кінчИти
кОлесо
кОлія
кОпчений (дієприкметник)
копчЕний (прикметник)
корИсний
кОсий
котрІЙ
крицЕвий
крОґи
кропивА
кулінАрія
кУрятина

Л

лАте
листопАд
літОпис
лЮстро

М

мАБУть
магістЕрський (про вчений
ступінь)
мАркетинг
мерЕжа
металУргія
мілімЕтр

Н

навчАння
нанестИ
напІй
нАскрізний

* Джерело: Програма зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови і літератури, здобутих на основі повної загальної середньої освіти (затверджено наказом МОН України від 26.06.2018 № 696) // testportal.gov.ua

нАчинка
ненАвидіти
ненАвисний
ненАвисть
нестиИ
нІздря
новИЙ

О
обіцЯнка
обрАння
обрУч (*іменник*)
одинАдцять
одноразОВий
ознАка
Олень
оптОВий
осетЕр
отАман
Оцет

П
павИч
партЕр
пЕкарський
перевезтИ
перевестИ
перЕкис
перелЯк
перенестИ
перЕпад
перЕпис
піалА
пІдданий (*дієприкметник*)
піддАний (*іменник, істота*)
пІдлітковий
пізнАння
пітнИЙ
піцЕрія
пОдруга
пОзначка
пОмИлка
помІщик
помОвчати
понЯття

порядкОВий
посерЕдині
привезтИ
привестИ
прИморозок
принестИ
прИчіп
прОділ
промІжок
псевдонІм

Р
рАзом
рЕміль (*пояс*)
рЕшето
рИнковий
рівнИна
роздрібнИЙ
рОзпірка
рукОпис
руслО

С
сантимЕтр
свЕрadlo
серЕдина
сЕча
симетрІя
сільськогосподАрський
сімдесЯт
слИна
соломИнка
стАтуя
стовідсОтковий
стрибАти

Т
текстовИЙ
течіЯ
тИгровий
тисОВий
тім'янИЙ
травестІя
тризУб
тУлуб

У
український
уподОбання
урочИстий
усерЕдині

Ф
фартУх
фаховИЙ
фенОмен
фОльга
фОрзаці

Х
хАос (*у міфології: стихія*)
хаОс (*безлад*)

Ц
цАрина
цемЕнт
цЕнтнер
ціннИк

Ч
чарівнИЙ
черговИЙ
читАння
чорнОзем
чорнОслив
чотирнАдцять

Ш
шляхопровІд
шовкОВий
шофЕр

Щ
щЕлепа
щИпці
щодобовИЙ

Я
ярмаркОВий

ОРФОГРАФІЯ

Розподіл завдань і правил із теми «Орфографія» у 2016–2018 рр.

ЗНО	Кількість завдань	Правила
2019 (пробне)	5	Правопис префіксів. Правопис прислівників (мікротекстуальне завдання). Спрощення (мікротекстуальне завдання). Правопис прислівників (дефіс). Подвоєння.
2018	5	Апостроф. Велика літера (робота з текстом). Правопис прислівника. Спрощення. Подвоєння.
2017	5	Правопис префіксів пре - / при-. Правопис сполучників (прислівників). Правопис ненаголошених голосних. Апостроф. Подвоєння в словах іншомовного походження.
2016	5	Правопис ненаголошених голосних. Правопис частки <i>не</i> . Апостроф. Правопис слів іншомовного походження. Подвоєння в словах іншомовного походження.

Орієнтовна кількість годин на вивчення теми – 3.

Варто щодня приділяти увагу вивченню орфографічних правил.

Рекомендуємо зосередитися на вивченні основних 10 орфографічних правил та подавати їх у такій послідовності:

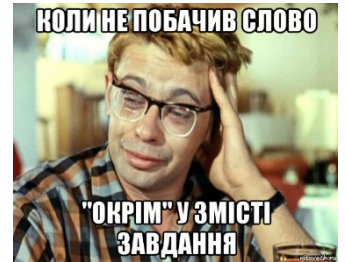
1. Правопис апострофа.
2. Правопис знака м'якшення.
3. Спрощення.
4. Правопис слів іншомовного походження.
5. Подвоєння і подовження приголосних.
6. Правопис частки *не* з різними частинами мови.
7. Правопис префіксів і суфіксів.
8. Правопис складних слів.
9. Правопис великої літери та лапок.
10. Ненаголошені голосні.

Рекомендована послідовність дій під час опрацювання орфографічних правил

1. Розгляд завдання на певне орфографічне правило з тестів попередніх років.
2. Перегляд відеорозбору завдання онлайн (доступно на стіні *Padlet*).
3. Опрацювання правил із паралельним створенням рукописної картки, на якій зафіксувати 7(+/-) 2 найбільш часто уживаних слів на ЗНО та написати історію (коротку фразу) чи намалювати малюнок, послідовність символів або дій для запам'ятовування правил.
Увага! Для учнів, які сприймають матеріал аудіально та візуально, просимо використовувати онлайн лекції на ресурсі EdEra (посилання розміщено на стіні *Padlet*), які тривають упродовж 2-5 хвилин.
4. Виконання вправ у посібнику «Українська мова. Лайфхаки» / словникові диктанти та онлайн завдання. Рекомендуємо щонайперше послуговуватися онлайн ресурсом «Тренажер

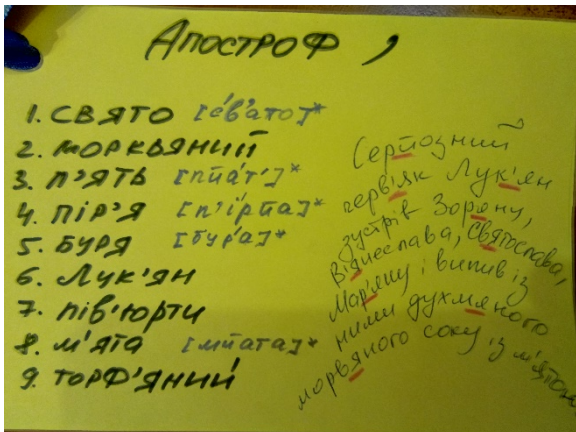
із правопису української мови» (покликання розміщено вище), оскільки в разі неправильної відповіді система акумулює пояснення.

5. Проспівати пісню разом, визначити слова з орфограмою та пояснити орфограми.
6. Щодня впродовж чотирьох днів рекомендуємо розглядати до трьох орфограм, так, щоб у фінальний день можна було ще раз повторити всі види орфограм.
7. **Увага!** Послідовність вивчення орфограм і методи роботи з дітьми можуть бути змінені або розширені на розсуд учителя відповідно до особливостей групи (рівня володіння українською мовою), ступеня підготовки групи або окремих учнів.
8. Просимо звертати особливу увагу на підступне слово «КРІМ» у змісті завдання, можливо, роздрукувати такий мем, додатково наклеїти в класах, де будуть відбуватися заняття.

Приклад мнемонічної картки

Нагадуємо, що більш важливим для учнів є те, що вони створити самостійно. Особливо це стосується учнів-кінестетиків, для яких цінно працювати руками, використовуючи різні засоби (олівці, фломастери, клей). Процес наповнення картки може бути цілком вільним і творчим. Рекомендуємо використовувати жовтий кольоровий папір і писати на ньому чорним маркером або ручкою (олівцем) або білий папір із написами таких же кольорів. Малюнки можуть бути різнокольоровими. На зворотному боці можна додатково розміщувати цікавинки, QR-коди із завданнями або покликаннями.

Розмір картки може бути зменшений або збільшений на ваш розсуд. Ми рекомендуємо розрізати аркуш формату А4 на чотири частини й користуватися ним (орієнтовний розмір картки 15*10,5 см).

Просимо не перевантажувати картку: не збільшувати кількість слів (до 9 слів), не писати великі фрази або розповіді.

Рекомендуємо при створенні оповіді використовувати нетипові образи в абсурдних ситуаціях або писати такі історії, які будуть перегукуватися із місцевістю (історією), де проживають учні, їхніми традиціями та звичаями.

Не забувайте пов'язувати історії з частинами тіла людини, одягом учня, інтер'єром місця (кабінету), у якому буде відбуватися тестування.

Під час створення розповіді просимо залучити учнів, нехай це буде продуктом їхньої інтелектуальної діяльності.

Рекомендації до вивчення кожної з тем орфографії

Слова та вислови, що позначені *, мають рекомендаційний характер і можуть бути змінені на розсуд учителя.

Назва теми	Ресурси	Матеріали	Результат
Апостроф	загальне покликання для всіх орфографічних правил запропоновано на стіні Padlet https://padlet.com/pyturolga/jfuuascpqb2b 	Посібник «Українська мова. Лайфхаки», ст. 40–41. Увага! Просимо опрацювати впр. 1 ст. 57 – алгоритм вирішення завдання на спрощення.	1. Створити мнемонічну картку для швидкого та ефективного запам'ятовування правил та прикладів (зразок див. вище). Написати перелік слів: свято, морквяний, п'ять, пір'я, буря, Лук'ян, пів'юрти, м'ята, торф'яний. 2. Виконати завдання на стін padlet. 3. Виділити слова на вивчену орфограму на першій сторінці тестового зошита.
М'який знак	Перелік доступних онлайн ресурсів на стіні Padlet https://padlet.com/pyturolga/jfuuascpqb2b Пісня «Плакала» гурту «KAZKA» із текстом https://www.youtube.com/watch?v=kiBF0KtqHLk версія пісні з караоке https://www.youtube.com/watch?v=8X2cXEkhICM 	Посібник «Лайфхаки із української мови», ст. 39. Увага! Просимо опрацювати впр. 2 ст. 57 – алгоритм вирішення завдання на спрощення.	1. Створити мнемонічну картку з переліком слів: камінчик, областю, рибалці, уманський, жменьці, чотирма, няньчити, карпатський* 2. Створити історію для запам'ятовування та зафіксувати її на картці. 3. Проспівати пісню «Плакала» гурту «KAZKA» та прокоментувати орфограму «М'який знак» у змісті пісні. 4. Опрацювати тестові завдання на пропонованих онлайн ресурсах стіни. 5. Виділити слова на вивчену орфограму на першій сторінці тестового зошита.

Спрощення	Завдання запропоновано на стіні Padlet https://padlet.com/pyturolga/jfuuascpqb2b	Посібник «Українська мова. Лайфхаки», ст. 36 вправа 3 ст. 61 (письмово виправити помилки у словах) Увага! Просимо опрацювати впр. 5 ст. 58 – алгоритм вирішення завдання на спрощення.	1. Створити мнемонічну картку з переліком слів: тижневий, обласний, студентський, контрастний, якісний, фігуристці, якісний* . 2. Записати правило-фразу для винятків: « <i>Оцей кістлявий пестливий хлопець на ім'я Еван (або ім'я учня) хвастнув своїм зап'ястним тату шістнадцять разів</i> ». 3. Зробити тату разом із учнями на руці або аркуші (можна виконати запис на резиновому небрендованому браслеті). 4. Опрацювати тестові завдання на пропонуваннях онлайн ресурсах стіни.
Правопис слів іншомовного походження (правопис голосних + подвоєння)	Завдання запропоновано на стіні Padlet https://padlet.com/pyturolga/jfuuascpqb2b	Посібник «Лайфхаки з української мови», ст. 50–51. Увага! Просимо опрацювати впр. 6 ст. 59 – алгоритм вирішення завдання на спрощення; вправа 2 ст. 60 (письмово виправити помилки в словах)	1. Створити мнемонічну картку з переліком слів: хобі, піца, спагеті, бароко, чипси, лібрето, Голландія, мільйон . 2. Записати правило-фразу для винятків (у формі розповіді або діалогу) <i>та</i> зафіксувати її на картці. 4. Опрацювати тестові завдання на пропонуваннях онлайн ресурсах стіни. 5. Виправити помилки на рекламних плакатах (або роздрукувати приклади із Google диск, або див. на стіні padlet).
Подвоєння і подовження приголосних (у словах українського походження)	Завдання запропоновано на стіні Padlet https://padlet.com/pyturolga/jfuuascpqb2b	Посібник «Українська мова. Лайфхаки», ст. 41. Рекомендуємо переглядати відеорозбори завдань	Створити мнемонічну картку з переліком слів: лле, туманний, весінний, годинник, священник, пташиний, довгожданий, стаття (статей) . 2. Записати фразу для запам'ятовування правил (у формі розповіді або діалогу) <i>та</i> зафіксувати її на картці: <i>На Запоріжжі на узліссі осінньою туманною ніччю зрання священник варив зілля із сіллю на студений воді у дерев'яному священному, вогненному казані. Ова! Ова! Ова! Печений, шалений, варений, пташиний, навіжений, жаданий, довгожданий, вогняний даний на'пій! Ова! Ова! Ова!</i> 3. Опрацювати тестові завдання на пропонуваннях онлайн ресурсах стіни. 4. Виділити слова на вивчену орфограму на першій сторінці тестового зошита

Правопис частки не з різними частинами мови	Завдання запропоновано на стіні <i>Padlet</i> https://padlet.com/pyturolga/jfuuascpqb2b	Посібник «Українська мова. Лайфхаки», ст. 54. Увага! Просимо опрацювати впр. 4 ст. 58 – алгоритм вирішення завдання на спрощення.	Створити мнемонічну картку з переліком слів: <i>невеликий, не моя, неволити, небагато; не здаватися, нананисаний / не написаний ще.</i> 2. Записати фразу для запам'ятовування правил (у формі розповіді або діалогу) <i>та</i> зафіксувати її на картці. 3. Опрацювати тестові завдання на пропонованих онлайн ресурсах стіни. 4. Можна запропонувати учням написати розповідь на тему: «Чого я не люблю» у вигляді односкладних означено-особових речень, як це зробив О. Довженко в кіноповісті «Зачарована Десна». Наприклад: Не люблю, коли... 5. Виділити слова на вивчену орфограму на першій сторінці тестового зошита.
Правопис префіксів і суфіксів	Завдання запропоновано на стіні <i>Padlet</i> https://padlet.com/pyturolga/jfuuascpqb2b	Посібник «Українська мова. Лайфхаки», ст. 41-42. Вправа 1 на ст. 60 (виконати письмово).	1. Створити мнемонічну картку із переліком слів: <i>сказати, розповісти, спідлоба, стягнення, приморський, пресмачний, сформувати*</i> 2. Записати фразу для запам'ятовування правил (у формі розповіді або діалогу) <i>та</i> зафіксувати її на картці. <i>У прекрасний день 23 травня я приїду вчасно на прилеглий пункт ЗНО. Пред'явлю паспорт і сертифікат зі своїм прізвищем. Прешвидко зайду до аудиторії та присяду на стілець, приготую ручку і буду чекати, примруживши очі.</i> <i>Прелегкі і прескладні завдання преуважно розв'язу у превеликій аудиторії*</i> 3. Опрацювати тестові завдання на пропонованих онлайн ресурсах стіни.
Правопис складних слів	Завдання запропоновано на стіні <i>Padlet</i> https://padlet.com/pyturolga/jfuuascpqb2b	Посібник «Українська мова. Лайфхаки», ст. 52–53. Вправа 6 на ст. 60 (виконати письмово). Рекомендовано переглянути відеорозбори завдань онлайн.	1. Створити мнемонічну картку із переліком слів: <i>пів'ями, пів-Яли, півострів, міні-маркет, лікар-терапевт, світло-зелений, лимоннокислий, південно-західний правобрежний*</i> 2. Записати фразу для запам'ятовування правил (у формі розповіді / пісні/ вірша) <i>та</i> зафіксувати її на картці. 3. Опрацювати тестові завдання на пропонованих онлайн ресурсах стіни.

Правопис великої літери та лапок	Завдання запропоновано на стіні <i>Padlet</i> https://padlet.com/pyturolga/jfuuascpqb2b	Посібник «Українська мова. Лайфхаки», ст. 44–49. Вправа 7 на ст. 61 (виконати письмово). Рекомендовано переглянути відеорозбори завдань онлайн.	Створити мнемонічну картку з переліком слів: Золоті ворота, майдан Незалежності, комета Галлея, Конституція України, Закарпатська (Чернівецька) область, українець, Міністерство здоров'я України, середньовіччя, ахіллесова п'ята* 2. Записати фразу для запам'ятовування правил (у формі розповіді) <i>та</i> зафіксувати її на картці. 3. Опрацювати тестові завдання на пропонуваннях онлайн ресурсах стіни.
Ненаголошені голосні	Завдання запропоновано на стіні <i>Padlet</i> https://padlet.com/pyturolga/jfuuascpqb2b	Посібник «Українська мова. Лайфхаки», ст. 36–38. Рекомендовано переглянути відеорозбори завдань онлайн.	Створити мнемонічну картку з переліком слів: грім, іти, дерево, четвер, джерело, шелестіти* 2. Записати фразу для запам'ятовування правил (у формі розповіді) <i>та</i> зафіксувати її на картці. 3. Опрацювати тестові завдання на пропонуваннях онлайн ресурсах стіни.

Узагальнення та закріплення навчального матеріалу з розділу «Орфографія» рекомендуємо виконати за допомогою таких ресурсів:

1. Посібник «Українська мова. Лайфхаки», ст. 62–67 (три варіанти).
2. Заповнити карту пам'яті в посібнику «Українська мова. Лайфхаки» (ст. 68).
3. Співати та пояснювати орфографічні правила на основі караоке-пісень відомих українських гуртів (список подано нижче).
4. Виконати узагальнювальні онлайн завдання, які розміщені на платформі *Padlet* або за покликаннями. Рекомендуємо для повторення, особливо в останній день, активно використовувати платформу *Kahoot*, *Classtime* (список наведено нижче у відповідній графі).

Правило	Назва пісні	Покликання
м'який знак	КАЗКА – «ПЛАКАЛА» • караоке	https://www.youtube.com/watch?v=8X2cXEkhICM
узагальнення орфографія	Антитіла – «Лови момент» / Catch the moment / Official Video	https://www.youtube.com/watch?v=adzOwkpYWDQ
	онлайн завдання (Львівський центр оцінювання якості освіти. Онлайн завдання на час – 20 хв)	http://lv.testportal.gov.ua:8080/guide?subject=1%2C2&show=%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B6%D0%B8%D1%82%D0%B8

	Classtime. Підсумок 1. Увага! Скопіюйте групу пропонованих запитань до своєї бібліотеки, а потім запустіть сесію та поділіться з учнями відповідним кодом. Так ви будете в реальному часі відслідковувати прогрес учнів.	https://www.classtime.com/share/4e817b1b-0542-412b-9dbd-153368719d24
	Classtime. Підсумок 2 Увага! Скопіюйте групу пропонованих запитань до своєї бібліотеки, а потім запустіть сесію і поділіться з учнями відповідним кодом. Так ви будете в реальному часі відслідковувати прогрес учнів.	https://www.classtime.com/share/38cf4b93-53d6-4d12-bdb3-711931917828
	Підсумкові завдання курсу «Лайфхаки з української мови» (фонетика, орфографія) на платформі EDEra	https://courses.ed-era.com/courses/Osvitoria_and_EdEra/lifehacks101/lifehacks101/courseware/362b557fbc8a4c1f8a1973cbe2936162/bf131ddbe217494faaf950d711ad7470/
Правопис частки <i>не</i>, префікса <i>без-</i>	Океан Ельзи «Без тебе»	https://www.youtube.com/watch?v=IP--cEUCSxo

5. Виконати узагальнювальні онлайн завдання, які розміщені на платформі *Padlet* або за покликаннями. Рекомендуємо для повторення, особливо в останній день, активно використовувати платформу *Kahoot*, *Classtime*.

ЛЕКСИКА ТА ФРАЗЕОЛОГІЯ

Розподіл завдань і правил із теми «Лексикологія» у 2016–2019 рр.

ЗНО	Кількість завдань	Правила
2019 (пробне)	4 (7 тестових балів)	Лексична помилка. Синоніми, значення слова (робота із текстом). Значення фразеологізмів.
2018	4 (7 балів)	Лексична помилка. Синоніми (робота з текстом). Антоніми до фразеологізмів.
2017	4 (7 балів)	Лексична помилка. Синонімія. Однозначність / багатозначність слів (робота із текстом). Синоніми до фразеологізмів.
2016	4 (7 балів)	Лексична помилка. Значення фразеологізму (робота із текстом). Вживаємо у невластивому значенні. Антоніми до фразеологізмів.

Кількість годин на вивчення теми – 2.

Роботу з цим розділом можна проводити, широко залучаючи якісний відеоконтент, наприклад серію телепрограм «Лайфхак українською» (канал UA Перший), створюючи власні матеріали, які рекомендуємо розміщувати на стінах приміщень, у яких працюватимуть діти.

Рекомендуємо особливу увагу звернути на вивчення значень фразеологізмів, опрацюванні антонімічних та синонімічних фразеологічних зворотів, виконанні низки вправ, спрямованих на запобігання лексичним помилкам.

Вважаємо, що фразеологію та лексику можна вивчати одночасно з іншими розділами, що дозволить частіше змінювати види діяльності, вчасно запобігати надмірній стомлюваності під час занять. Саме в цьому розділі можна використати найбільше рухливих вправ, зокрема пантоміми, частіше працювати з олівцями та фломастерами, організовувати групову онлайн роботу. Тому рекомендуємо щодня декілька разів на день по 20 хвилин працювати з цим розділом.

Доречно роздрукувати QR-коди із покликанням на відеопрограми, у яких актуалізують проблему лексичної несполучуваності слів.

Наприклад:

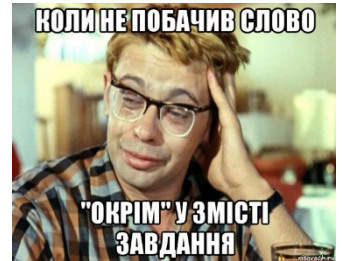
Пригадайте фразеологізм!

На руку ковінька

Рекомендуємо таку послідовність дій під час опрацювання фразеології та лексикології:

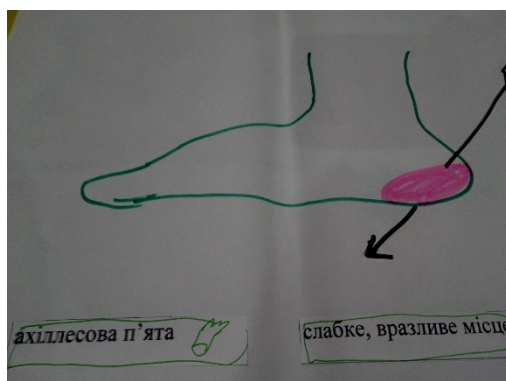
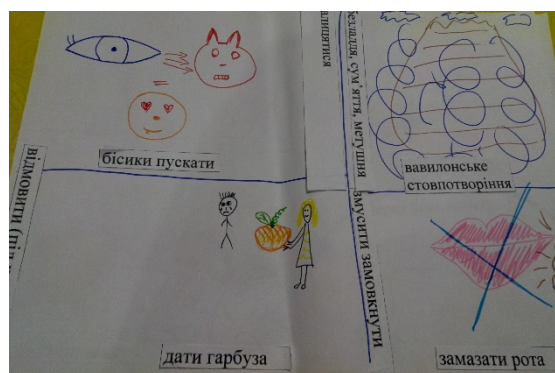
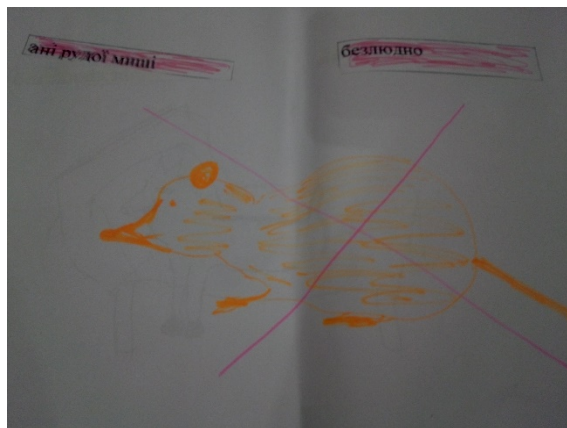
1. Переглянути й опрацювати перелік типових помилок у слововживанні, розміщеному на сторінках посібника «Українська мова. Лайфхаки» ст. 72–83 (ст. 78–83 пароніми).
2. Виконати **впр. 2 на ст. 93** в посібнику «Українська мова. Лайфхаки», де описано алгоритм розв'язку завдання на лексичну помилку.
3. Опрацювати словничок фразеологізмів на сторінках посібника «Українська мова. Лайфхаки» (ст. 86–89) і словничок фразеологічних синонімів та антонімів на ст. 90–92.
4. Щодня обирати, наприклад 10 фразеологізмів*, і, об'єднуючи учнів у пари або групи, грати з ними, виконуючи вправи на встановлення відповідностей, пошук частин фразеологізмів, малюючи фразеологізми або оживлюючи їх за допомогою пантомім.
5. Рекомендуємо щонайперше послуговуватися онлайн ресурсом *Quizlet* і сайтом «Мова – ДНК нації».
6. Увага! Опрацювання фразеологізмів та робота над уникненням лексичних помилок можуть бути змінені або розширені на розсуд учителя відповідно до особливостей групи (рівня володіння українською мовою), ступеня підготовки групи або окремих учнів.
7. Просимо звертати особливу увагу підступне слово «КРІМ» у змісті завдання, можливо, роздрукувати такий мем і наклеїти його у класах, де будуть відбуватися заняття.

Приклад гри для створення мнемонічної картки

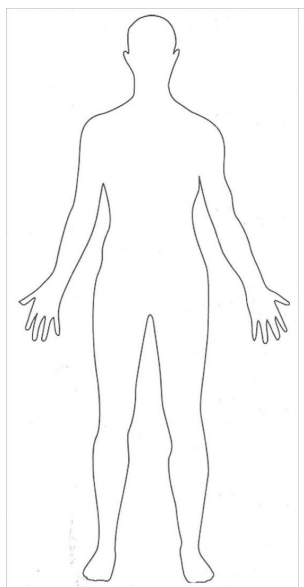
1. Обрати 4 фразеологізми та дібрати картки, які б пояснювали їх значення.
2. Перемішати картки фразеологізмів і картки з поясненням їхніх значень.
3. Підготувати для учнів аркуші, кольорові олівці, фломастери та клей.
4. Матеріали скласти у файли.
5. Видати набори в команди й дати **інструктаж**: відновити фразеологізми, приклеїти їх на аркуші (кожен гравець може взяти собі на вибір один), намалювати їх та відтворити для інших учасників за допомогою пантомім.
6. На виконання завдання можна виділити 5–7 хвилин + до 5 хвилин на демонстрацію пантомім.

Приклади мнемонічних карток і наочностей, створених учасниками тренінгу «БомбеЗНО»

Рекомендуємо створити мнемонічну карту фразеологізмів, в основі якої частини тіла людини.

Пропонуємо, використавши зразок, наповнити його фразеологізмами – назвами частин тіла людини. Пропоновані фразеологізми укладено на основі статті Артемчук В.А. «Соматизми (назви частин тіла людини) в українській фразеології», яка доступна за QR-кодом. Повний перелік розміщено на Google-диску в папці «Лексикологія і фразеологія».

Фразеологізми, у яких вживаються назви частин тіла людини

Голова

бідна голова - відчай, розпач
мати лій у голові – ‘розумний, кмітливий’;
гаряча голова – ‘запальна людина’;

Чуб

мати лій під чубом – ‘розумний, кмітливий’;
взятися за чуби – ‘починати бійку’;
чухати чуба – ‘замислитися’;

Волосся

світити волоссям – ‘неприкрита голова’;
рвати волосся на голові – ‘впадати у відчай’;
не дати волосині впасти з голови – ‘доглядати когось’;
до сивого волосся – ‘до старості’;

Лоб

повний лоб – ‘розумний’;
лоб у лоб – ‘дуже близько один від одного’;
в лоб сказати – ‘відкрито, відверто’;
золотий лоб – ‘здібна людина’;

Чоло

віддати чолом – ‘вклонитися на знак пошани’;
бити чолом – ‘щось просити’;
на чолі написано – ‘відразу видно’;

Лице

з кам’яним лицем – ‘дуже серйозно’;
мити сльозами лице – ‘плакати’;
хоч з лица води напийся – ‘вродливий’.

Вухо

аж до вух усміхатися – ‘щиро, широко відкриваючи рот’;
пропускати повз вуха – ‘не реагувати’;
туге вухо – ‘поганий слух’;
самі вуха та зуби – ‘дуже худий’.

Око

дивитися ласим оком – ‘з корисливими намірами’;
дивитися вовчим оком – ‘жадібний’;
у чотири ока – ‘уважний’;
стріляти очима – ‘позирати’;
прясти очима – ‘поглядати на різні боки’.

Ніс

на носі – ‘скоро’;
тримати ніс за вітром – ‘діяти непринципово’;
на комариний ніс – ‘дуже мало’;

Губи

аж піна на губах скаче – ‘у великій мірі’;
молоко на губах не обсохло – ‘неповнолітній’;
закопилити губу – ‘пишатися, ображатися’;

Рот

дерти рота – ‘кричати’;
дивитися в рот – ‘уважно слухати’;
росинки в роті не мати – ‘бути голодним’;
кривий рот – ‘бути зневажливим’.

Зуби

держати язик за зубами – ‘бути стриманим’;
класти зуби на полицю – ‘голодувати’;
скреготати зубами – ‘гніватися’;
ляскати зубами – ‘тремтіти’.

Язик

гострий на язик – ‘дотепний’;
прикусити язика – ‘замокнути’;
молоти язиком – ‘говорити щось несерйозне’;
мозолити свій язик – ‘довго говорити про щось беззмістовне’;

Вуса

мотати на вус – ‘придивлятися’;
і в вус не дуги – ‘байдужий’;
сміятися з-під вуса – ‘нишком утішатися’; х
як у вусі – ‘спокійно’.

Горло

вчепитися в горлянку – ‘вступити в сварку’;
не лізе у горло – ‘втрата апетиту’;
клубок підкотився до горла – ‘хвилювання’;
стояти кісткою в горлі – ‘стати на перешкоді’.

Рекомендації щодо вивчення теми «Лексика і фразеологія»

Назва теми	Ресурси	Матеріали	Результат
Значення фразеологізмів		Посібник «Українська мова. Лайфхаки» ст. 72–78	1. Створити мнемонічну картку, де намалювати зміст фразеологізмів (на вибір, але щодня не менше 3-х).
	Quizlet (30 фразеологізмів) https://quizlet.com/4at35g 	Увага! Для онлайн гри вчитель активізує через покликання або QR-код розділ Live, а учні заходять на сайт quizlet.live , де вводять відповідний код, який повідомляє учитель.	1. Опрацювати зміст тридцяти фразеологізмів у формі командної гри онлайн.
	Quizlet (36 фразеологізмів) https://quizlet.com/5khw1t 		1. Опрацювати зміст тридцяти шести фразеологізмів у формі командної гри он-лайн.

	«Мова – ДНК нації» https://ukr-mova.in.ua/library/frazeologizmu 		1.Перегляд фразеологізмів і їхніх значень. 2. Виконати онлайн завдання на сайті.
Фразеологічні синоніми	Quizlet (12 висловів) https://quizlet.com/68kq1o 		1. Опрацювати зміст дванадцяти фразеологізмів-синонімів у формі командної гри онлайн.
Фразеологічні антоніми	Quizlet (12 висловів) https://quizlet.com/68ku0e 		1.Опрацювати зміст дванадцяти фразеологізмів-антонімів у формі командної гри онлайн.
Діалектизми	Quizlet https://quizlet.com/3uczbl 		1.Опрацювати зміст 18 діалектизмів у формі командної гри он-лайн.
Діалектизми	Quizlet https://quizlet.com/5zzfto 		1.Опрацювати зміст 33 діалектизмів у формі командної гри онлайн.
Лексична помилка		Посібник «Українська мова. Лайфхаки» ст. 72–77.	1.Опрацювати самостійно найбільш поширені лексичні помилки.

	Classtime https://www.classstime.com/share/c08b8923-505b-4aa6-ad18-96ad1fd5fc13 	Увага! За покликанням надається доступ до групи питань. Просимо скопіювати цю групу питань до своєї бібліотеки і вже із свого акаунта відкрити сесію і надати учням код доступу.	1.Опрацювати онлайн приклади завдань, у яких є лексична помилка.
Лексикологія (загальні поняття)	Classtime https://www.classstime.com/share/6f9669ec-abdf-4478-b89c-5f3ea7d8726d 		1.Опрацювати онлайн приклад завдань із теми «Лексикологія».
Лексика. Фразеологія. Он-лайн завдання на час (20 хвилин)	ЛРЦОЯО http://lv.testportal.gov.ua:8080/guide?subject=1%2C4&show=%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B6%D0%B8%D1%82%D0%B8		1. Виконати тестування онлайн (15 запитань) упродовж 20 хвилин і отримати одразу результат.

Узагальнення та закріплення навчального матеріалу з розділу «Лексика і фразеологія» рекомендуємо виконати за допомогою таких ресурсів:

1. Посібник «Українська мова. Лайфхаки» ст. 101–107 (3 варіанти).
2. Заповнити карту пам'яті в посібнику «Українська мова. Лайфхаки» (ст. 108–109).
3. Виконати узагальнювальні онлайн завдання, які розміщені в таблиці вище.

МОРФОЛОГІЯ

Розподіл завдань і правил із теми «Морфологія» у 2016–2019 рр.

ЗНО	Кількість завдань	Правила
2019 (пробне ЗНО)	5 завдань (8 тестових балів)	Утворення імен по батькові. Утворення ступенів порівняння прикметників. Відмінювання числівників. Розпізнавання наказового способу дієслова. Загальна морфологія (визначення частин мови).
2018	4 завдання (7 тестових балів)	Редагування. Заміна активних дієприкметників теперішнього часу на нормативні конструкції. Позначення часу. Відмінювання іменників (змінювані й незмінювані прізвища). Загальна морфологія (визначення частин мови).
2017	5 завдань (9 тестових балів)	Кличний відмінок. Утворення ступенів порівняння прикметників. Утворення наказового способу дієслів. Відмінювання числівників. Загальна морфологія (визначення частин мови).
2016	5 завдань (8 тестових балів)	Субстантивовані іменники VS прикметники. Визначення слова, ужитого в називному відмінку (мікротекстуальне завдання). Уживання відповідних форм іменників і прикметників (послідовне заповнення пропусків у реченні). Уживання прийменників. Загальна морфологія (визначення частин мови).

Орієнтовна кількість годин на вивчення теми – 2.

Варто зосередитися на вивченні основних правил:

1. Загальна морфологія (визначення частин мови).
2. Рід й окремі відмінкові закінчення іменників. Імена по батькові.
3. Ступені порівняння прикметників.
4. Узгодження числівників із іменниками. Позначення часу.
5. Особові та способові закінчення дієслів. Дієприкметник.

Рекомендуємо таку послідовність дій під час опрацювання правил:

1. Розгляд завдання на певне правило з тестів попередніх років.
2. Перегляд відеорозбору завдання онлайн (доступно наприкінці відео на ресурсі EdEra (курс «Лайфхаки з української мови»)).
3. Виконання вправ у посібнику «Українська мова. Лайфхаки».
4. Увага! Послідовність вивчення правил і методи роботи з дітьми можуть бути змінені або розширені на розсуд учителя відповідно до особливостей групи (рівня володіння українською мовою), ступеня підготовки групи чи окремих учнів.

Рекомендації до вивчення кожної з тем розділу

Назва теми	Ресурси	Матеріали	Результат
Загальна морфологія (частини мови)	Пояснення теоретичного матеріалу та приклади виконання типових завдань: https://www.youtube.com/watch?v=TwXcLCew35Q 	Посібник «Українська мова. Лайфхаки», ст. 124–125. Увага! Просимо опрацювати впр. 8 на ст. 170 – алгоритм вирішення завдання на визначення частин мови.	1. Заповнення «Карти пам'яті» на с. 188 посібника «Українська мова. Лайфхаки» або створення власної мнемонічної картки для визначення частин мови. 2. Розв'язання типових тестів у форматі ЗНО. 3. Ряд ігрових діяльностей під час розминок на запам'ятовування частин мови.
Рід й окремі відмінкові закінчення іменників. Імена по батькові	Пояснення теоретичного матеріалу та приклади виконання типових завдань: https://www.youtube.com/watch?v=3g1f12PIH-XI 	Посібник «Українська мова. Лайфхаки», ст. 127–136. Увага! Просимо опрацювати впр. 2, 3, 4, 6, 7 на ст. 167–169 – алгоритми вирішення типових завдань ЗНО.	1. Заповнення «Карти пам'яті» на с. 189 посібника «Українська мова. Лайфхаки» або створення власної мнемонічної картки. 2. Розв'язання типових тестів у форматі ЗНО.
Ступені порівняння прикметників	Пояснення теоретичного матеріалу та приклади виконання типових завдань: https://www.youtube.com/watch?v=J_LKCVerZicObc 	Посібник «Українська мова. Лайфхаки», ст. 138–139. Увага! Просимо опрацювати впр. 9 на ст. 170 – алгоритми вирішення типових завдань ЗНО.	1. Заповнення «Карти пам'яті» на с. 190 посібника «Українська мова. Лайфхаки» або створення власної мнемонічної картки. 2. Розв'язання типових тестів у форматі ЗНО.
Узгодження числівників із іменниками. Позначення часу	Пояснення теоретичного матеріалу та приклади виконання типових завдань: https://www.youtube.com/watch?v=QGQRjUp814k 	Посібник «Українська мова. Лайфхаки», ст. 145–146. Увага! Просимо опрацювати впр. 11, 12 на ст. 171 – алгоритми вирішення типових завдань ЗНО.	1. Заповнення «Карти пам'яті» на с. 192 посібника «Українська мова. Лайфхаки» або створення власної мнемонічної картки. 2. Розв'язання типових тестів у форматі ЗНО.

Особові та способів закінчення дієслів. Дієприкметник	Пояснення теоретичного матеріалу та приклади виконання типових завдань: https://www.youtube.com/watch?v=DovwtRffOM0 	Посібник «Українська мова. Лайфхаки», ст. 152–157. Увага! Просимо опрацювати впр. 14, 15 на ст. 172–173 – алгоритми вирішення типових завдань ЗНО.	1. Заповнення «Карти пам'яті» на с. 194 посібника «Українська мова. Лайфхаки» або створення власної мнемонічної картки. 2. Розв'язання типових тестів у форматі ЗНО.
--	--	---	---

Узагальнення та закріплення навчального матеріалу із розділу «Фонетика. Орфоепія» рекомендуємо виконати за допомогою таких ресурсів:

1. Посібник «Лайфхаки із української мови» (окремі завдання на ст. 175–187).
2. Рекомендуємо для повторення, особливо в останній день, активно використовувати платформи *Kahoot*, *Classtime*.

Приклади мнемонічних карток

 Тараса ШевченкА, Івана Севирина Зої ШевченкО, Зої Северин	РІД 	НЕМА ступенів 						
чоловікІВ помідорів, кілограмів, ярмарків... 	жІНОК ;) 	УЗГОДЖЕННЯ ЧИСЛІВНИКІВ ІЗ ІМЕННИКАМИ <table border="0"> <tr> <td>• ЦІЛІ ЧИСЛА -</td> <td>Н. В. МН.</td> </tr> <tr> <td>• ДРОБОВІ -</td> <td>Р.В. ОДН.</td> </tr> <tr> <td>• МІШАНІ (З ПОЛОВИНОЮ, З ТРЕТИНОЮ, З ЧВЕРТЮ) -</td> <td>Н. В. МН.</td> </tr> </table>	• ЦІЛІ ЧИСЛА -	Н. В. МН.	• ДРОБОВІ -	Р.В. ОДН.	• МІШАНІ (З ПОЛОВИНОЮ, З ТРЕТИНОЮ, З ЧВЕРТЮ) -	Н. В. МН.
• ЦІЛІ ЧИСЛА -	Н. В. МН.							
• ДРОБОВІ -	Р.В. ОДН.							
• МІШАНІ (З ПОЛОВИНОЮ, З ТРЕТИНОЮ, З ЧВЕРТЮ) -	Н. В. МН.							

Узагальнення та систематизація. Перелік QR-кодів

Рід змінюваних власних назв

Типове завдання зно

Правильно узгоджено прикметник з іменником (дивись відеопояснення завдання)

А далека путь

Б десятковий дріб

В наукова ступінь

Г нестерпна біль

Д хронічна нежить

Узагальнення про особливості відмінювання іменників (дивитися від. 4.45 хв. до 6.35 хв.)

Як правильно: батьку чи батькові?

Правильно утворено форму кличного відмінка іменників у всіх рядках, окрім

А Насте, Наталю, Стефаніє

Б учителю, лікарю, викладачу

В Олександрє, Дмитре, Юрію

Г бабусю, хлопче, сестро

Імена по батькові

Особливості відмінювання прізвищ

Помилку у відмінюванні іменників допущено в рядку (відеопояснення)

А концерт Олега Білоноженко
Б вдячність Ірині Савченко
В офіс Марини Козачук
Г практикум Івана Ющука
Д роман Олександра Дюма

Маленький, маленьке чи маленька поні?

Широкий чи широке Дніпро?

Розряди прикметника (дивитись до 1 хв. 45 с.)

Ступені порівняння прикметників (дивитись від 1 хв. 45 с. до 6 хв. 15 с.)

Типове завдання ЗНО (відеопояснення)

Суфікс –ев- має прикметник, утворений від слова

А край
Б груша
В кущ
Г кварц
Д вечір

Самий сильний чи найсильніший?

Узагальнення про відмінювання числівника (перегляд до 8 хвилини)

Узгодження числівників з іменниками (перегляд від 8 хвилини)

Особливості конструкцій на позначення часу

Півтора місяця чи півтора місяці?

Їх чи їхні речі?

Типове завдання ЗНО (відеопояснення)

Правильно написано всі займенники рядка

А дехто, ніякий, скільки-небудь, абищо

Б ніщо, будь-який, де-котрий, ніскільки

В будь-що, якийсь, аби-хто, що-небудь

Г нічий, хто-небудь, де-який, будь-чий

Д будь-хто, якийсь, ніякий, хто-зна-що

Наказовий спосіб дієслова (початок перегляду із 4 хв. до 5хв. 46 с.)

Неправильно утворено форму наказового способу дієслова у рядку

- А пишемо
- Б пишімо
- В пиши
- Г пишіть
- Д хай пише

Пішли чи ходімо?

Типове завдання ЗНО (перегляньте відеопояснення)

Неправильно утворено форму першої особи однини в рядку

- А лазити – лажу
- Б возити – возжу
- В їздити – їзджу
- Г сидіти – сиджу
- Д водити – воджу

Лондона чи Лондону?

Дієприслівник (початок перегляду із 8 хвилини)

Сто грамів чи сто грам?

Три президенти чи президента?

Типове завдання ЗНО (відеопояснення)

Прийменник помилково вжито в реченні

- А Гол забили через помилку центрального захисника.
- Б Забудову здійснено згідно з ухвалою міської ради.
- В Завдяки бурі зруйновано багато автомобільних доріг.
- Г Літня екзаменаційна сесія триває аж до липня.

Типове завдання ЗНО (відеопояснення)

Виділене слово є сполучником і його треба писати разом у реченні

- А Як\би дівчата не любили гомоніти, а мовчать.
- Б Як\би не було важко, іди до своєї мети.
- В Як\би я знав чари,що спиняють хмари.
- Г Як\би там не було, ми мали це перевірити.
- Д Як\би хотілося мені щастя знайти у світі.

СИНТАКСИС

Розподіл завдань і правил із теми «Синтаксис» у 2016-2019 рр.

ЗНО	Кількість завдань	Правила
2019 пробне	9 завдань (18 балів)	Пунктуаційна помилка (2 завдання). Складне речення. Пояснення розділових знаків. Пряма і непряма мова. Синонімія складнопідрядного речення. Однорідні члени речення. Типи складного речення. Типи односкладного речення.
2018	11 завдань (20 балів)	Пунктуаційна помилка (2 завдання). Відокремлені члени речення. Вставні слова. Пряма мова. Однорідні члени речення. Синонімія простого речення. Обґрунтування розділових знаків. Випадки вживання тире. Типи речень (просте ускладнене, складне). Односкладні речення.
2017	8 завдань (17 балів)	Пунктуаційна помилка. Однорідні члени речення. Відокремлені означення. Обґрунтування пунктуації. Діалог. Члени речення. Види складнопідрядних речень. Види односкладних речень.

Кількість годин на вивчення теми – 4.

Синтаксис – розділ, частка якого в змісті всього тесту становить приблизно 30 відсотків. Перед тим, як розпочати роботу над цим розділом, рекомендуємо проаналізувати рівень знань, умінь і навичок учнів. Це можна зробити за допомогою онлайн тестування на порталі ЛРЦОЯО, що містить 10 завдань, на виконання яких подано 20 хвилин, або в інший зручний для вас спосіб: <http://lv.testportal.gov.ua:8080/guide?subject=1%2C6&show=%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B6%D0%B8%D1%82%D0%B8>

Рекомендуємо особливу увагу звернути на вивчення таких тем:

1. Члени речення.
2. Види односкладних речень.
3. Ускладнене речення (вставні слова, однорідні та відокремлені члени речення).
4. Види складних речень.
5. Види складнопідрядного речення
6. Обґрунтування вживання розділових знаків
7. Пряма мова та непряма мова. Діалог.

Радимо на початку роботи виконати систему вправ на вміння визначати граматичний центр речення, рахувати кількість граматичних центрів і спостерігати за засобами зв'язку між частинами речень.

Цю роботу можна розпочати з перегляду відео учасника Євробачення 2017 року **Joci Pápai - Origo (Hungary) LIVE at the Grand Final of the 2017 Eurovision Song Contest** й аналізу

https://www.youtube.com/watch?v=hqM0AkP7zcI виступ на Євробаченні – 2017	https://www.youtube.com/watch?v=t7qKTOcsF5E караоке	https://lyricstranslate.com/ru/origo-origin.html
---	--	---

граматичної структури тексту пісні.

Увага! Спочатку рекомендуємо подивитися та послухати виступ, простежити за виконанням пісні, а потім увімкнути пісню-караоке. Переклад пісні англійською та угорською мовами може допомогли залучити учнів, які володіють мовою на середньому рівні.

У процесі роботи також радимо активно залучати роботу з тілом, зокрема пам'ятати про 5 пальців на руках, якщо треба обґрунтувати розділові знаки або визначити види односкладних речень. Такі заготовки кожен учень може зробити самостійно, приклавши на аркуш власну руку.

Ваше тіло, Або знати як свої 5 пальців

5 видів односкладних речень

Обґрунтування розділових знаків

Ресурси вивчення теми

Рекомендуємо роботу з синтаксисом проводити в навчальному посібнику «Українська мова: лайфхаки», зокрема варто зосередитись на описах алгоритмів розбору завдань на ЗНО, описаних на відповідних сторінках.

Тема	Ресурс online	Ресурс offline	Результат роботи
Пунктуаційна помилка	Пунктуаційна помилка. Відеорозбір завдання ЗНО ВРГД https://www.youtube.com/watch?v=icbrwCdVf8 	Посібник «Українська мова: лайфхаки», ст. 234 впр. 3 (розставити розділові знаки)	Розуміти зміст завдання, користуватися правилом «5 пальців» (див. вище), щоб обґрунтувати розділові знаки і знайти помилку.
Члени речення	Онлайн лекція «Члени речення» на платформі EdEra https://www.youtube.com/watch?v=-Jnq4WQMFr4 Відеорозбір завдання ЗНО https://www.youtube.com/watch?v=R_qPfn7MpvE 	Посібник «Українська мова: лайфхаки», ст. 222 впр. 1 (алгоритм розбору завдання); ст. 233 впр. 1 (підкреслити члени речення)	Створити мнемонічну картку, на якій записати речення, у якому визначити всі члени речення, виконати підкреслення, виконати розбір письмово. Увага! Практикувати це правило на першій сторінці тестового зошита!

Однорідні члени речення	Просте ускладнене речення. Однорідні члени речення. Онлайн лекція на платформі EdEra (від початку до 8 хв. 47 с) https://www.youtube.com/watch?v=zfwSEFlDP8k Відеорозбір завдання ЗНО від компанії ZNOUA https://www.youtube.com/watch?v=WuFSE5dpF6c&t=61s 	Посібник «Українська мова: лайфхаки», ст. 222 впр. 4, 5 (алгоритм розбору завдання).	Створити мнемонічну картку, на якій записати речення із однорідними членами речення. Намалювати схеми. Увага! Практикувати це правило на першій сторінці тестового зошита!
Звертання, вставні слова	Навчальний відеоурок-пояснення ВРГД «Вставні слова. Звертання». Тривалість 3.44 хв. https://www.youtube.com/watch?v=WRdl08mK5gs Просте ускладнене речення. Однорідні члени речення. Онлайн лекція на платформі EdEra (від 8.50 хв до 10.10 – звертання 10.12-13.00 вставні слова https://www.youtube.com/watch?v=zfwSEFlDP8k 	Посібник «Українська мова: лайфхаки», ст. 223 впр. 10 (алгоритм розбору завдання).	Створити мнемонічну картку, на якій записати речення із звертаннями та вставними словами Увага! Практикувати це правило на першій сторінці тестового зошита!
Відокремлені члени речення	Навчальний відеоурок ВРГД «Відокремлений додаток» https://www.youtube.com/watch?v=RU8eE_yRgBw Відеорозбір завдання від компанії ZNO UA (відокремлене означення не можна замінити) https://www.youtube.com/watch?v=XyG_7zZbA6U&t=10s	Посібник «Українська мова: лайфхаки», ст. 223 впр. 6–9 (алгоритм розбору завдання).	Створити мнемонічну картку, на якій записати 4 речення із відокремленими членами, включаючи випадок вживання порівняльного звороту. Увага! Практикувати це правило на

			першій сторінці тестового зошита
Розділові знаки. Дієприкметн иковий зворот	Розділові знаки. Кома. Дієприкметниковий зворот. Відеолекція ВРГД https://www.youtube.com/watch?v=evelzT0K7WM 		Створити мнемонічну картку, на якій записати речення із відокремленими означенням, включаючи випадок трансформації такого речення складнопідрядне речення. Увага! Практикувати це правило на першій сторінці тестового зошита
Розділові знаки. Уточнення.	Відеоурок ВРГД https://www.youtube.com/watch?v=ORqltJbYw2U&list=PLq5DacDuZa_4CgmBfuiYUnrgmWpwDRVUM&index=42 		Створити мнемонічну картку із уточнювальним членом речення.
Односкладне речення	Класифікація речень. Односкладні речення. Однорідні члени речення. Онлайн лекція на платформі EdEra (див. від 2.43 хв. До 7.30 хв.) https://www.youtube.com/watch?v=b8oLTN5R9GA 	Посібник «Українська мова: лайфхаки», ст. 223 впр. 11 (алгоритм розбору завдання).	Створити мнемонічну картку із 5 видами односкладних речень. Бажано, щоб ці речення мали близький зміст (за зразком впр. 11 ст. 226) і такий, який би учні добре розуміли. Увага! Практикувати це правило на першій сторінці тестового зошита
Складне речення	Складне сполучникове складносурядне речення. Онлайн лекція на платформі EdEra https://www.youtube.com/watch?v=agnqF9Ruuv0	Посібник «Українська мова: лайфхаки», ст. 209-215 впр. 12, 13, 16, 17, 18, 19	Створити мнемонічну картку із відповідними схемами трьох речень: ССР, СПР і БСР. Увага! Практикувати

	 Складне сполучникове складнопідрядне речення. Онлайн лекція на платформі EdEra https://www.youtube.com/watch?v=HhOI6967-Oc Складне безсполучникове речення. Он-лайн лекція на платформі EdEra». https://www.youtube.com/watch?v=hINKHMwoCJs 	(алгоритм розбору завдання)	це правило на першій сторінці тестового зошита
Розділові знаки у складному реченні	Розділові знаки у БСР (відеорозбір завдання від ВДГД) https://www.youtube.com/watch?v=CkawrazvWC0 	Посібник «Українська мова: лайфхаки», ст. 209-215 впр. 14, 15, 20 (алгоритм розбору завдання); ст. 233-236 впр. 2, 3, 4, 6, 8, 11(підкреслити члени речення)	Мнемонічна картка із записом 2-3 речень, у яких учень самостійно розставить розділові знаки, підкреслить граматичні схеми і намалює схеми. Можливо, записати <u>обґрунтування</u> постановки розділових знаків. Увага! Пропонуємо учням підготувати речення із пропущеними розділовими знаками. Зразки подані нижче*. крім цього активно виконувати вправі, наведені у посібнику «Українська мова: лайфхаки».
Прямо мова. Діалог.	Відеорозбір завдання від ВРГД https://www.youtube.com/watch?v=FHXf09pHu8Q		Створити мнемонічну картку із записом діалогу і прямої мови, яка б

			відтворювала зміст діалогу. Зразок подано нижче.
Узагальнення матеріалу	Рекомендуємо узагальнити матеріал за допомогою он-лайн тестування на сайті ЛРЦОЯО (10 запитань на 20 хвилин) http://lv.testportal.gov.ua:8080/jsp/test.jsp?show=%D0%9F%D0%BE%D1%87%D0%B0%D1%82%D0%B8+%D1%82%D0%B5%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F&userdata=1552947288&subject=1&tema=6 	Письмово рекомендуємо виконати узагальнювальні тести у посібнику на ст. 241-250 (у трьох варіантах)	Увага! Практикувати першій сторінці тестового зошита, опрацювати наочність «5 пальців» для запам'ятовування видів односкладних речень та обґрунтування розділових знаків (див. вище)

Зразки завдань на відпрацювання навички правильно ставити й обґрунтовувати розділові знаки*

Матеріали із посібника Максименко В.Ф. Орфографічний тренажер. – Х.: Торсінг Плюс, 2008. – 272 с.

Речення для учнів із низьким рівнем знань. На місці трьох крапок необхідно поставити розділовий знак і пояснити його.

- Море.... Обведене по горизонту золотою ниткою... ще спало... тільки над урвищем... в калюжах берегових ям... здіймалася і падала вода... сталевий колір океану біля берега переходив у синій і чорний... за золотою ниткою...спалахуючи... сяяло небо величезним віялом світла.
- Я знаю...нам ніхто нічого не винен...усі ми також вільні робити все...що хочемо робити...вірити чи не вірити у щось ... шкодувати чи радіти...діяти чи чекати... ми усі...без сумніву...маємо відповідати за той спосіб життя...який ми обираємо...існує...кожен з нас про це знає... тільки одна істота...перед якою ми маємо відповідати...ми самі.

Речення для учнів із середнім і високим рівнем знань.

- Щоправда зимою й літом до нього знаючи його відлюдкувату вдачу ніхто не навідувався ранньої ж весни і восени однак ходять запрошують садити ягідні кущі прищеплювати робити коротше кажучи все що пов'язане із деревами й кущами бо садівник він був про це знали усі в окрузі неперевершений.

Рекомендуємо активно вивчати структуру речень на основі текстів пісень українських виконавців. Перелік подаємо нижче:

Тексти пісень розміщені на Google-диску в папці «Ігри»

Синтаксис, займенник	гурт «Один в каное» – «Човен» (караоке)*	https://www.youtube.com/watch?v=xwQg74m-BZQ
Синтаксис дієслово / визначення частин мови	гурт «Океан Ельзи» «Обійми» (караоке)*	https://www.youtube.com/watch?v=-zOeh5BsiuM
Синтаксис	гурт «Антитіла» -TDME «Там де ми є» (караоке)	https://www.youtube.com/watch?v=ApNzvFg3h_w
Синтаксис (однорідні члени речення, порівняльний зворот)	гурт «Океан Ельзи» «Без тебе» (текст відображається на екрані)	https://www.youtube.com/watch?v=lp--cEUCSxo
Синтаксис (односкладні речення) Однорідні члени речення	Був'є «Закохані» Саундтрек до фільму "Жива" просимо надрукувати текст для учнів*	https://www.youtube.com/watch?v=cVGSjxoolCA
Синтаксис	гурт «СКАЙ» «Давай втечемо» просимо надрукувати текст для учнів*	https://www.youtube.com/watch?v=3Q9iYAXrf8Y
Синтаксис. Мотивуюче відео.	гурт «Антитіла» «Лови момент» (караоке) текст відображається на екрані	https://www.youtube.com/watch?v=adzOwkpyWDQ
Узагальнення із караоке	гурт «Антитіла» - TDME \ Lyric video текст відображається на екрані	https://www.youtube.com/watch?v=2BNoM8eveTU
Узагальненн. Мотивуюче відео.	гурт «Антитіла» «Вірила» просимо надрукувати текст для учнів*	https://www.youtube.com/watch?v=0kExxJnXbQE

Узагальнення. Тести

ВЛАСНЕ ВИСЛОВЛЕННЯ

Прості правила для втілення мрії: написати власне висловлення на 20 балів

1. Методику написання власного висловлення описано на сторінках посібника «Українська мова. Лайфхаки» (ст. 259–261). Критерії оцінки власного висловлення викладено на сторінках 262–263. Приклад написання власного висловлення розміщено на сторінках 264–266.
2. Контрольний список до написання власного висловлення наведено на сторінках 268–269.
3. Основну увагу акцентуємо на структурі власного висловлення, дотримуємося публіцистичного стилю написання.
4. Витримуємо чітку структуру та логіку викладення матеріалу. Наголошуємо на необхідності написати власне висловлення не менше ніж на 100 слів. Для цього рекомендуємо користуватися шаблоном для написання власного висловлення*.
5. Рекомендуємо роздрукувати наочність, яку просимо розмістити в кабінетах для кращого розуміння структури власного висловлення.
6. Радимо опрацьовувати щодня не менше, як одну тему власного висловлення, яка щораз починається іншим питальним займенником. Перелік тем наводимо нижче.
7. Просимо особливу увагу звертати на формулювання тези та використання слів-маркерів.
8. Рекомендуємо особливу увагу звернути на те, як формулюється тема на ЗНО (не плутати з текстом, який іде до теми, виділеної напівжирним шрифтом).

*Кожен учитель може додатково застосовувати власні методи навчання створення власного висловлення.

Онлайн пояснення доступні за покликанням <https://www.youtube.com/watch?v=7mUxDv2Fa4I> або QR-кодом. На Google Диску

додатково розміщено приклади написаних власних висловлень та наочні матеріали.

Перегляньте посібник з написання власного висловлення, доступний в Інтернеті.

<http://ru.osvita.ua/test/training/ukr-mova/51233/>

«Ідеальний твір» може мати такий вигляд:

абзац № 1 – теза (2 бали)

абзац № 2 – перший аргумент (1 бал) + перший приклад (2 бали)

абзац № 3 – другий аргумент (1 бал) + другий приклад (2 бали)

абзац № 4 – висновок (2 бали)

або такий:

абзац № 1 – теза

абзац № 2 – перший аргумент

абзац № 3 – перший приклад

абзац № 4 – другий аргумент

абзац № 5 – другий приклад

абзац № 6 – висновок

Останню структуру вважаємо більш логічною. Рекомендуємо структурувати матеріал на 6 абзаців.

Перелік тем для написання тренувального власного висловлення

1. Що	Що є справжньою цінністю у людському житті? Що допомагає людині долати життєві проблеми? Що ж робить кожную людину неповторною? На що краще покладатися людині в житті – на власні зусилля чи допомогу ближніх? Що є найкращою мотивацією людини до роботи й навчання?
2. Чим	Чим небезпечні інформаційні технології? Чим цінна демократія? Чим небезпечні мрії? Чим саме мистецтво важливе для цілого суспільства й окремої людини?
3. Чи	Чи треба ризикувати у житті? Чи можуть бути успішною людина із фізичними вадами? Чи можна збудувати власне щастя на нещасті інших? Чи є прохання про допомогу й прийняття ознакою слабкості? Чи мають лікарі право на евтаназію? Чи досягнення успіху завжди супроводжується щастям? Чи потрібне людині в житті мистецтво?

4. Як	Як треба чинити, якщо Вас зрадила найближча людина? Як впливають подорожі на життя людини та її оточення? <i>Дехто вважає, що можна жити, не переймаючись чужими клопатами, суспільними проблемами, а віддавши себе служінню сім'ї, дбаючи про благополуччя своїх близьких і рідних. Багато хто ж переконаний, що повноцінним є життя з турботою про інших. Як має ставитись людина, прагнучи до щасливого життя?</i> Як потрібно реагувати на виклики, перед якими нас ставить життя? Як байдужість впливає на людину?
5. Навіщо	Навіщо людині турбуватися про природу?
6. Яка	Яка роль уміння спілкуватися в професійному розвитку особистості? Які людські якості потрібні молоді у сучасному світі? Яким чином можна подолати свої страхи? Яка роль історії в житті окремої людини і цілої нації? У яких випадках толерантність є шкідливою?
7. Наскільки	Наскільки доцільним є підкорення людиною природи й володарювання над нею? Наскільки людині варто дослухатися до думки оточення про неї?
8. Чому	Чому людям слід цінувати вірність?

Рекомендуємо опрацювати з учнями теми, які починаються словами як? чи? що? яка? чому? навіщо?

Макет роботи з власним висловленням

Прочитайте наведений текст.

Сучасне покоління виростає під впливом усіх досягнень технічного прогресу (телевізор, комп'ютер, Інтернет), воно огорнуте повною байдужістю до всього справжнього, щирого і вартного уваги. Усе реальне ми підмінюємо віртуальним, чимось неіснуючим. Дехто стверджує, що немає нічого страшнішого за байдужість.

Кого можна назвати справжнім героєм?

План

1. Підкресли ключові слова.
2. Добери синоніми до ключових слів.
3. Сформулюй скелет твору.

Вступ (заповни після того, як напишеш основний текст)

Теза

На мою думку, [відповідь на запитання] _____

Натяк на аргумент 1

Натяк на аргумент 2

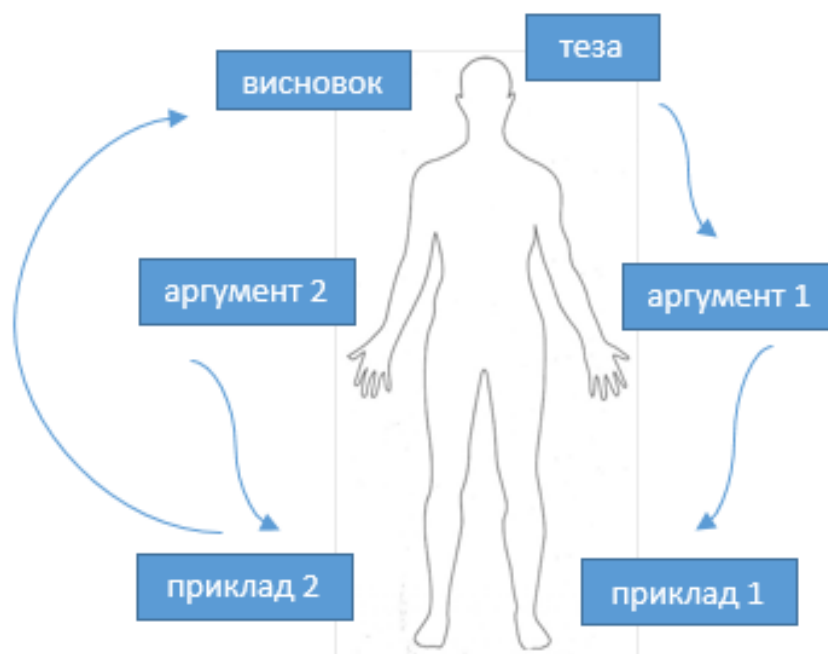
Аргументи По-перше,..... По-друге,.....	Приклад із мистецтва (виконай 5 пунктів)	Приклад із історії / суспільного життя (виконай 3 пункти + факти!!)
1.		
2.		
3.		

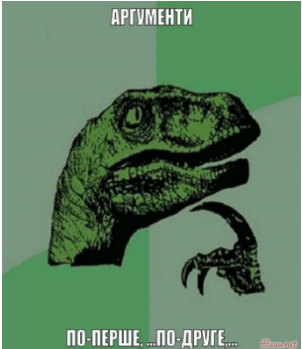
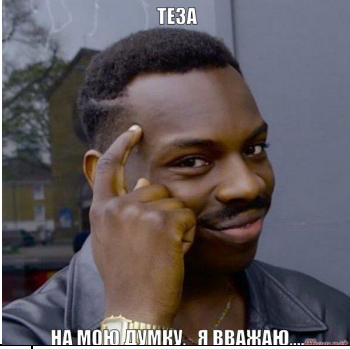
Висновок

Отже, [перепарфразуй тезу, додай аргумент 1, аргумент 2] + погляд у майбутнє

Ввідні фрази для прикладів	
із мистецтва	із історії
➤ Наприклад, проблема... [зради,.. довіри, стосунків] порушується у творі [вказати жанр, назву, автора]. Художній образ [назвати ім'я персонажа] вдало ілюструє те, як [зрада,..довіра, любов]... ➤ Яскравим зразком людини, яка... [понад усе цінувала...любила...грабувала...], може бути художній образ [назвати ім'я персонажа] із [назвати жанр, назву, вказати автора твору]. ➤ Прикладом багатогранного художньо-філософського осмислення проблеми [життєвого вибору, зради...] є образ [вказати ім'я персонажа] із [вказати жанр, назву, автора твору] ➤ Проілюструвати наведений аргумент можна художнім образом [ім'я персонажа] із [вказати жанр, назву, автора твору]	➤ Вдалою ілюстрацією того, що... є історія з життя [мого дядька Тараса] ➤ Яскравим зразком людини, яка.... , є [відомий політик Вінстон Черчіль]. ➤ Як зразок неоціненного історичного досвіду щодо проблеми..., наведу факт із минулого українського народу.

**Наочні матеріали та мнемонічні правила,
які рекомендуємо використовувати для кращого розуміння матеріалу**

Теза Я думаю,... Я вважаю,... Мені здається, що... На моє переконання,... Мій погляд на цю проблему такий...	
Аргумент 1 По-перше, ... 	Аргумент 2 По-друге,...
Приклад 1 мистецтво Пам'ятай про приклад і 5 пальців 	Приклад 2 історія / суспільно-політичне життя Приклад із історії і три пальці
Висновок Отже,... Підбиваючи підсумки, можна зазначити:... Отже, бачимо, що...	
	

Рекомендуємо максимально чітко, логічно та коротко писати власні висловлення за пропонованою структурою. На початковому етапі роботи необхідно написати власне висловлення, яке б нараховувало 7–10 речень і містило 110–120 слів. Таке власне висловлення повинно відповідати структурі та мати 6 абзаців.

Більше приладів власних висловлень можна знайти на Google-диску. Зичимо успіху!

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

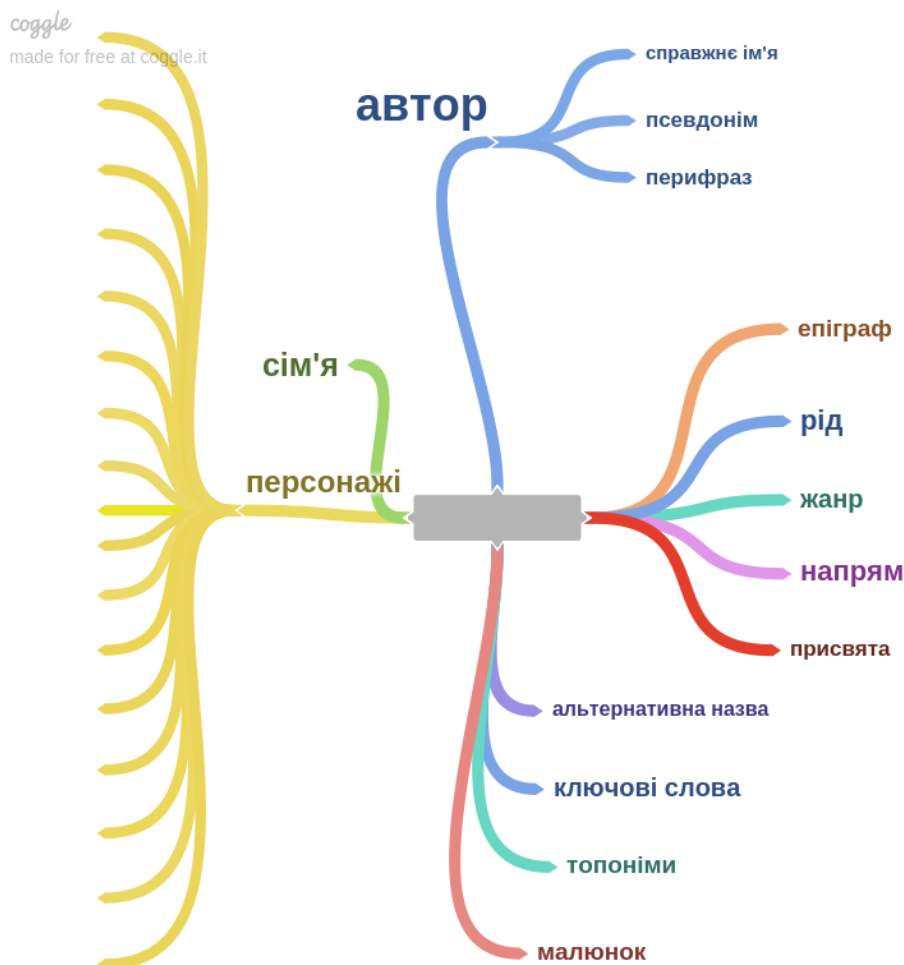
Завдання й бали з української літератури

Кількість завдань	Типи завдань	Максимально можлива кількість балів
24 завдання	20 завдань із вибором однієї правильної відповіді 4 завдання на встановлення відповідності	36 тестових балів

Увага! Завдання з літератури НЕ є частиною оцінки за ДПА, проте значно впливають на загальний результат ЗНО (35% від результату).

Орієнтовна кількість годин на вивчення літератури – 2.

Зосередитися варто на набутті ключових понять: автор – назва – жанр – напрям – герої. Помічним тут може бути створення ментальних карт, мнемонічних карток, робота з зображеннями й таблицями (див. Google-диск). Приклади таких матеріалів наводимо нижче.

Присвяти

<i>Присвята</i>	<i>Твір</i>
Любові всевишній	
В. Жуковському	
Дружині Анні Квітці	
Кононівським полям	
Батькові Юліану Кобилянському	
Я. де Бальмену	
«Цвітові яблуні»	
В. Григоровичу	

Жанри

<i>Жанр</i>	<i>Твори</i>
Історичні пісні	
Дума	
Балади -фольклорна	
-літературна	
Пісні Марусі Чурай	
Літопис	
Поеми	
Байка	
Послання	
Романи	
Повісті	
Кіноповісті	
Усмішки	
Новели	
Комедії	
Драми	
Сонет	
Романс	

Напрями / угруповання

<i>Напря́м</i>	<i>Автор чи твір</i>
Монументалізм	
Орнаменталізм	
Бароко	
Сентименталізм	
Романтизм	
Реалізм	
Імпресіонізм	
Неоромантизм	
	+символізм (синтез напрямів і течій раннього модернізму)
Символізм	
	«кларнетизм»
Неокласики	
Екзистенціалізм	
Шістдесятники	
«Празька поетична школа»	
Постмодернізм	

Основні персонажі творів

«Слово про похід Ігорів»

Князь Ігор;
князь Святослав;
князь Всеволод;
Ярославна (дружина Ігоря);
половець Овлур;
половець Гзак;
половець Кончак.

Поема «Енеїда» Івана Котляревського

Еней;
батько Енея Анхіз;
мати Енея Венера;
друг Енея троянець Низ;
друг Енея троянець Евріал;
верховний Бог Зевс;
бог-покровитель торгівлі Меркурій;
бог вітрів Еол;
бог моря Нептун;
богиня шлюбу Юнона;
цариця Дідона;
пророчиця Сивілла;
цариця Цирцея;
цар Латин;
дружина Латина Амата;
дочка Латина Лавінія;
цар рутульців Турн.

П'єса «Наталка Полтавка» Івана Котляревського

Стара вдова Горпина Терпилиха;
дочка Горпини Наталка;
далекий родич Терпилини Микола;
коханий Наталки Петро;
возний Тетерваковський;
виборний Макогоненко.

Повість «Маруся» Григорія Квітки-Основ'яненка

Наум Дрот;
дружина Наума Настя;
їхня дочка Маруся;
Василь (коханий Марусі);
Олена (подруга Марусі).

Поема «Катерина» Тараса Шевченка

Катерина;
батько й мати Катерини;
син Катерини Івась;
москаль Іван.

Поема «Гайдамаки» Тараса Шевченка

Повсталий народ;
ватажок повсталих селян Максим Залізняк;
один із керівників повстання Іван Гонта;
наймит-попихач Ярема (Галайда);

кохана Яреми Оксана.

Роман «Чорна рада» Пантелеймона Куліша

Наказний гетьман Лівобережжя;
перяславський полковник Яким Сомко;
правобережний гетьман Павло Тетеря;
ніжинський полковник Васюта Золотаренко;
кошовий гетьман Запорозької Січі Іван Брюховецький;
московський князь Гагін;
запорозький козак, курінний отаман Кирило Тур;
полковник і панотець Шрам (справжнє прізвище Чепурний);
син Шрама Петро Шраменко;
колишній козак, господар хутора Михайло Черевань;
дружина Череваня Меланія;
дочка Михайла Череваня Леся;
Божий Чоловік.

Повість «Кайдашева сім'я» Івана Нечуй-Левицького

Маруся й Омелько Кайдаші;
їхні сини Карпо (старший) і Лаврін (молодший);
Мотря (дружина Карпа);
Мелашка (дружина Лавріна);
баба Палажка.

Трагікомедія «Мартин Боруля» Івана Карпенко-Карого

Заможний хлібороб Мартин Боруля;
його дружина Палажка;
син Степан;
дочка Марися;
багатий шляхтич Гервасій Гуляницький;
його син Микола;
реєстратор з ратуші Націєвський;
повірений Трандалев Омелько й Трохим - наймити Борулі.

Поема «Мойсей» Івана Франка

Ліричний герой, Мойсей, князь конюхів Єгошуа;
Єгова (Бог);
єврейський народ;
супротивники Мойсея – Датан і Авірон;
демон пустелі Азазель.

Повість «Тіні забутих предків» Михайла Коцюбинського

Іван Палійчук;
його кохана Марічка Гутенюк;
дружина Палагна;
сусід Юра;
матір і батько Івана;
щезник;
нявка;
чугайстир.

Новела «Intermezzo» Михайла Коцюбинського

Моя утома;
Ниви у червні;
Сонце;

Три білих вівчарки;
Зозуля;
Жайворонки;
Залізна рука города;
Людське горе.

Повість «Земля» Ольги Кобилянської

Заможний газда Івоніка Федорчук;
його дружина Марійка;
старший син Михайло;
молодший син Сава;
заможний газда Василь Чоп'ях;
його дружина Докія;
дочка Парасинка;
чоловік Парасинки Тодорика;
панська наймичка Анна;
циганка Рахіра;
її батько Григорій.

Драма-феєрія «Лісова пісня» Лесі Українки

Лукаш;
його мати;
дядько Лев;
Килина;
діти Килини;
хлопчик;
Мавка;
Лісовик;
Перелесник;
Водяник;
Русалка Польова;
Злидні;
«Той, що греблі рве»;
«Той, що в скалі сидить»;
Доля.

Новела «Я (Романтика)» Миколи Хвильового

«Я» - главковерх «чорного трибуналу»;
доктор Тагабат;
дегенерат;
Андрюша;
мати «Я».

**Новела «Дитинство»
(роман «Вершники»)
Юрія Яновського**

Данилко;
прадід Данило;
батько Ригор;
мати Ригориха.

Роман «Місто» Валер'яна Підмогильного

Степан Радченко;
Надійка;
«Мусінька» Тамара Василівна Гніда;

чоловік Тамари Василівни Гнідий;
їхній син Максим;
Зоська;
Рита;
Левко;
Михайло Світозаров;
Вигорський.

Комедія «Мина Мазайло» Миколи Куліша

Родина Мазайла:
Мина Мазайло;
його дочка Рина;
його син Мокій;
дружина Килина (Мазайлиха);
дядько Тарас;
тьотя Мотя;
Уля.

Кіноповість «Україна в огні» Олександра Довженка

Родина Запорожців:
Лаврін;
Тетяна;
їхні діти:
п'ятеро синів – Роман, Іван, Савка, Григорій, Трохим;
дочка Олеся;
німецький полковник Еріх фон Крауз;
його син Людвіг.

Кіноповість «Зачарована Десна» Олександра Довженка

Два ліричні герої – Сашко (у новелах) і Олександр Довженко (в авторських відступах);
Одарка Єрмолаївна (мати);
Петро Семенович (батько);
баба Марусина;
дід Семен.

Роман у віршах «Маруся Чурай» Ліни Костенко

Маруся Чурай;
Гриць Бобренко;
полковий обозний Іван Іскра;
полтавський полковник Мартин Пушкар;
козак Лесько Черкес;
Галя Вишняківна;
війт Семен Горбань.

Новела «Залізний острів» Олеся Гончара (із роману в новелах «Тронка»)

Вожата Тоня Горпищенко;
радист Віталік;
тато Тоні;
мати Віталіка, Лукія Назарівна;
дядько Сухомлин.

Новела «Три зозулі з поклоном» Григіра Тютюнника

Оповідач;
його батьки – Михайло й Соня;
Марфа Яркова;
поштар – дядько Левко.

Роман «Тигролови» Івана Багряного

Григорій Многогрішний (молодий український інженер-авіатор);

родина Сірків:

Наталка;

Гриць;

їхні батьки – Денис Сірко, Сірчиха;

майор НКВС Медвин.

QR-код для роботи з *Padlet*

МОЗГ

ВОЛОССЯ (лише в одн.)
[волоб'і:а] — 7 букв, 6 звуків

ВУХО-ВУШКО-
(у) ВУСІ

ПЛЕЧОВИЙ
СУГЛОБ

СЕРЦЕ, СЕРЦЕВИЙ

СПИНА

ШЛУНКА

РЕМІНЧИК

ЗАП'ЯСТНИЙ
ТАТУ

ПЕРСНЯ

ПІДНІЖЖЯ
[п'і́дні́жж'я]

2 ЧОБОТИ

Обґрунтування розділових знаків

Ваше тіло, Або знати як свої 5 пальців
правопис закінчень -а, -я; -у; -ю у Р.в. II відміни

Наголос і тіло

Ваше тіло, Або знати як свої 5 пальців

Спрощення. Винятки.

Ваше тіло, Або знати як свої 5 пальців

5 форм дієслова

Ваше тіло, Або знати як свої 5 пальців

5 видів односкладних речень

узагальнено-особові
Бережи честь змолodu.

неозначено-особові
Намалювали красиво.

означено-особові
Намалював красиво.

Безособові
Намальовано.
Немає малюнка.

Називні
Малюнок гарний.

Ваше тіло, Або знати як свої 5 пальців

М'ЯКИЙ ЗНАК. ВИНЯТКИ

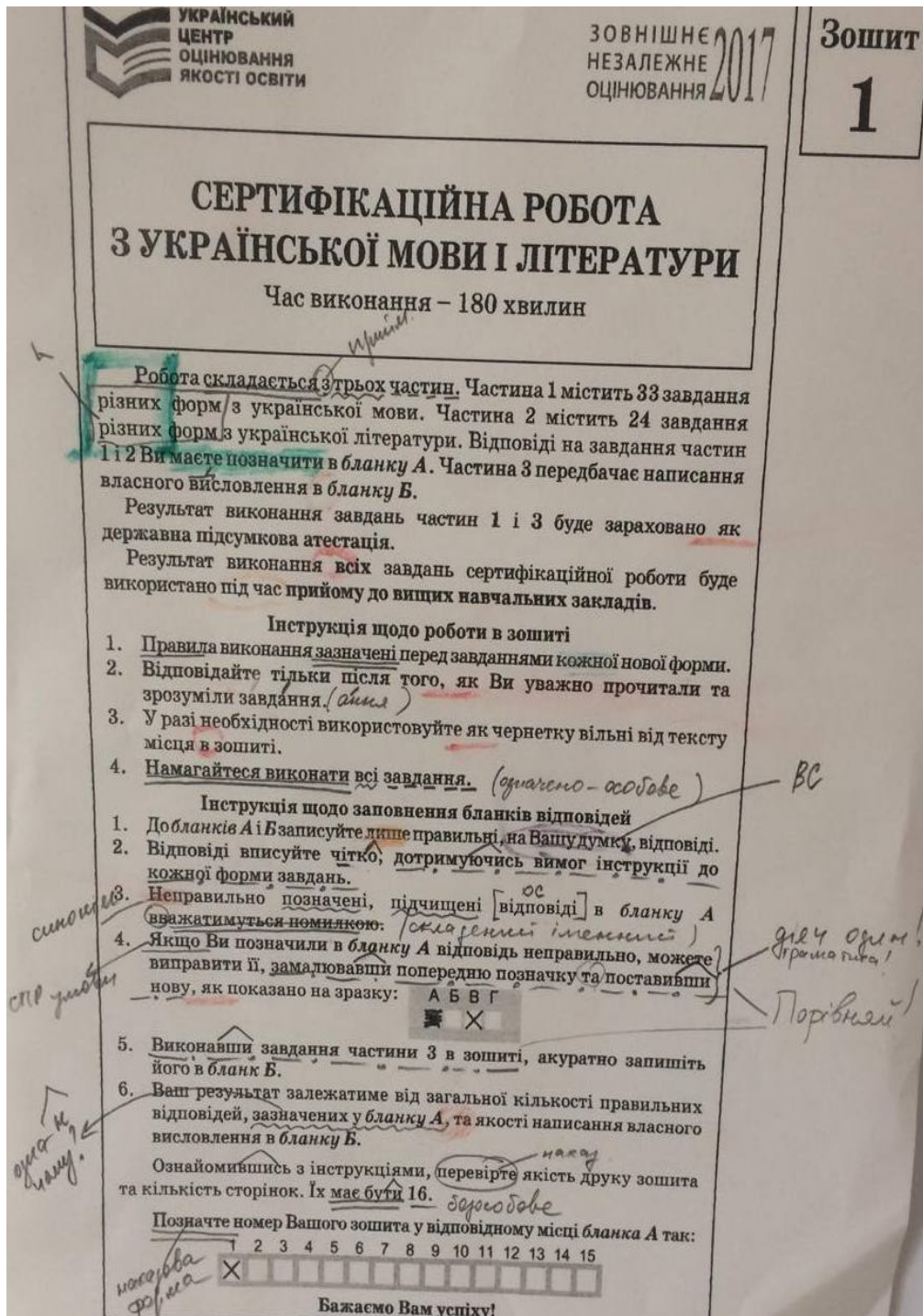
МАНЬЧЖУРІЯ

БРИНЬЧАТИ

ЖЕНЬШЕНЬ

НЯНЬЧИТИ

РІЗЬБЯР*

Можна запропонувати учням поворожити перед тестом на можливі запитання. Для цього просимо підготувати можливі питання або скористатися тими, що наведені нижче.

1. Пригадай, кому належать такі рядки :
*І ти смієшся, й даль ясніє,
І серце б'ється, як в огні...*
Повтори види асиміляції.
2. Пригадай, кому належать такі рядки :
*Тут і Тичина, голосний і юний,
Животворив душею давній міт*
Повтори, коли не ставиться кома у складносурядному реченні.
3. У якому творі співали пісню «Ой піду я до роду гуляти»?
Повтори правопис м'якого знака.
4. Який твір називають філологічним водевілем?
Повтори правопис апострофа.
5. З якої поезії наведені рядки (автор, назва)
*Чому ж стоїш без руху ти,
Коли весь світ співає?*
Повтори види односкладних речень.
6. Нечуй-Левицький, Панас Мирний і І.Карпенко-Карий -
яскраві представники напряму...
Повтори правила перетворення речень
із прямою мовою на непряму.
7. Максим Рильський та М.Зеров належать до напряму...
Повтори подвоєння у словах іншомовного походження.
8. Кого називають «Бардом національного відродження»?
Повторіть правопис префіксів пре-, при-, прі-
9. До якого угруповання належав І.Карпенко-Карий?
Повтори спрощення у словах.
10. З якої поезії наведені рядки (автор, назва)
*Сонця клопочуться в озерах,
спадають гуси до води...*
Повтори правопис частки не із дієприслівниками
11. Який твір має епіграф: «Хто каже , що любить Бога,
а брата свого ненавидить, той бреше»?
Повторіть правопис м'якого знака.
12. Із якого твору персонажі Богдан Холод і Кулик?
(рід, жанр, назва, автор)
Повторіть види складнопідрядних речень.

Поради перед ЗНО ☺

1. У переддень не намагайтеся все довчити, краще зробіть декілька варіантів і відпочивайте.
 2. Лягайте спати раніше. Якщо складно заснути, увімкніть легку заспокійливу музику.
 3. У переддень і день ЗНО не змінюйте кардинально графік життя: вставайте не дуже рано, їжте звичну для вас їжу, пийте звичні напої.
 4. Одягніться у зручний для вас одяг, але пам'ятайте про пристойний вигляд.
 5. Не забудьте:
 - паспорт (оригінал)
 - сертифікат (оригінал)
 - перепустку (роздруковується самостійно)
 - пляшку води
 - чорні кулькові ручки (декілька)
- Прийдіть до місця, де ви складаєте ЗНО, не пізніше ніж 10.20.
6. Не чекайте перед входом, а краще зайдіть і чекайте в коридорах або в класі.
 7. Пам'ятайте про воду, ноги, які стоять на землі, слухайте своє тіло.
 8. Спочатку виконуйте тестові завдання, потім перевіряйте їх, переписуйте правильні відповіді в бланк А.
 9. Пам'ятайте, що тестовий зошит – це ваша перша підказка: уважно читайте завдання до кінця, шукайте в літературі й тексті для читання приклади до власного висловлення.
 10. Спочатку продумайте приклади, а потім починайте писати тезу до твору.
 11. Контролюйте час. На тести 1 год. – 1 год 20 хв, на власне висловлення до 1 години (написати чернетку й переписати в чистовик).
 12. Перечитайте власне висловлення й не бійтеся виправляти помилки.
 13. Сміливо здавайте роботу й не забудьте забрати тестовий зошит.
 14. Вірте в себе, свої знання, свої уміння та навички.

Зичимо відмінного та найвищого балу на ЗНО☺

_____, зичу тобі
успіхів на ЗНО!!

Уболіваю за тебе і
бажаю не зупинятися на
досягнутому, неодмінно
вірити в себе, сміливо

йти вперед.

Нехай усі відповідності знайдуть свою правильну букву в тестах. Нехай власне висловлення пишеться легко й швидко, теза натякає на аргументи, що давали місце прикладам, а ті, своєю чергою, підводили до висновку.

ЗНО - це черговий іспит у твоєму житті, будуть ще іспити навчальні та життєві, і будуть різні оцінки за них, але головне, щоб ти готувався і докладав максимум зусиль для перемоги. Помилка – це можливість стати кращим.

_____, вір у себе і свої знання. Ти подолав великий шлях і доклав значних зусиль, готуючись до іспиту. Прошу, будь зосередженим і уважним. Це все, що насправді треба для перемоги.

Нехай на ЗНО все буде 200!

_____, зичу тобі
успіхів на ЗНО!!

Уболіваю за тебе і
бажаю не зупинятися на
досягнутому, неодмінно
вірити в себе, сміливо
йти вперед.

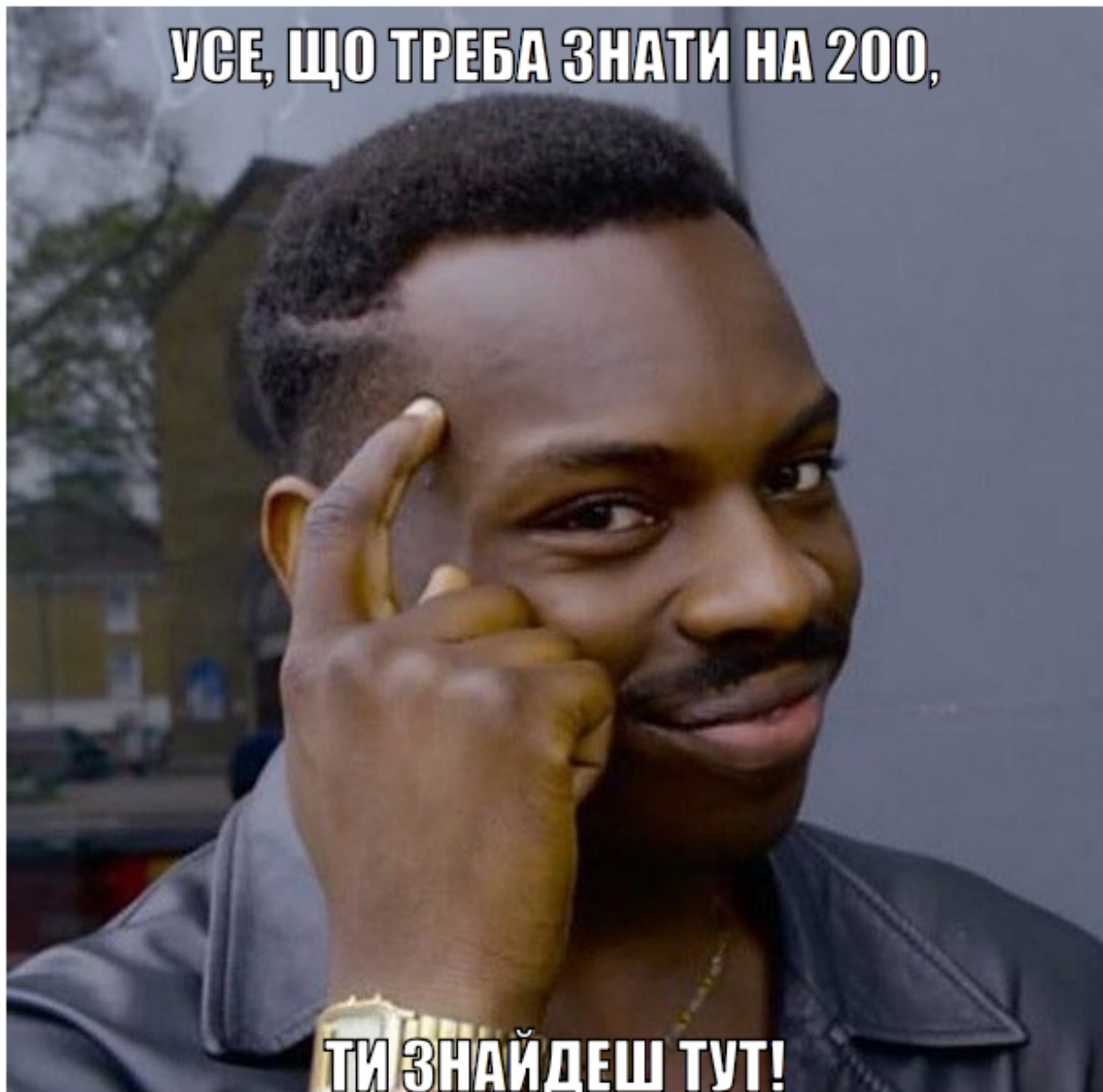
Нехай усі відповідності знайдуть свою правильну букву в тестах. Нехай власне висловлення пишеться легко й швидко, теза натякає на аргументи, що давали місце прикладам, а ті, своєю чергою, підводили до висновку.

ЗНО - це черговий іспит у твоєму житті, будуть ще іспити навчальні та життєві, і будуть різні оцінки за них, але головне, щоб ти готувалася і докладала максимум зусиль для перемоги. Помилка – це можливість стати кращою.

_____, вір у себе і свої знання. Ти пододала великий шлях і доклала значних зусиль, готуючись до іспиту. Прошу, будь зосередженою і уважною. Це все, що насправді треба для перемоги.

Нехай на ЗНО все буде 200!

УСЕ, ЩО ТРЕБА ЗНАТИ НА 200,

ТИ ЗНАЙДЕШ ТУТ!